



Republika Srbija
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA

Izveštaj o sprovođenju Strategije suprotstavljanja iregularnim migracijama za period 2018-2020. godina

Jun 2021. godine

SADRŽAJ:

- Uvod.....3 - 4
- Konačni izveštaj sa ocenom uspešnosti primene Strategije suprotstavljanja iregularnim migracijama za period 2018-2020. godine sa Akcionim planom..... 5- 26
- Tabela prikaz izveštaja o sprovedenim aktivnostima, ciljevima i merama Strategije suprotstavljanja iregularnim migracijama u Republici Srbiji za period od 2018. do 2020..... 26-46
- Tabela prikaz realizacije aktivnosti i ciljeva47-50

UVOD

U cilju unapređenja sistemskog odgovora društva na problem iregularnih migracija, Vlada Republike Srbije je dana 28.12.2018. godine usvojila Strategiju suprotstavljanja iregularnim migracijama u Republici Srbiji za period 2018– 2020. godina sa pratećim Akcionom planom za isti period („Službeni glasnik RS” broj 105/18), u daljem tekstu: „Strategija“.

Ova Strategija doprinosi povećanju regularnosti migracionih tokova i uspešnom upravljanju migracijama na granicama i teritoriji Republike Srbije. Polaznu tačku za izradu strategije predstavlja Strategija suprotstavljanja ilegalnim migracijama u Republici Srbiji za period 2009–2014. godine. Takođe, ova strategija predstavlja deo napora da se državne politike i zakonodavstvo dodatno usklade sa pravnim tekovinama Evropske unije (EU) i time pospeši proces pregovora za prijem Republike Srbije u članstvo EU.

Finansijska sredstva za sprovođenje ove Strategije obezbeđena su u budžetu Republike Srbije za 2018. godinu. Tokom 2019. i 2020. godine potrebna sredstva su obezbeđena u skladu sa limitima za 2019. i 2020. godinu.

Vlada je u nameri da se suprotstavi iregularnim migracijama, utvrdila da je **opšti cilj Strategije uspostavljanje razvijenog sistemskog odgovora na iregularne migracije**, a u cilju zaštite bezbednosnih i ekonomskih interesa Republike Srbije i njenih građana. Takođe, Strategijom i pratećim aktivnostima garantuju se i prava migranata koji se zateknu na teritoriji Republike Srbije, imajući u vidu propise Republike Srbije i međunarodnih konvencija koje je Republika Srbija ratifikovala. Dostizanjem opšteg cilja suprotstavljanja iregularnim migracijama doprineće se boljem povezivanju aktera, državnih organa u suprotstavljanju iregularnim migracijama u cilju bolje iskorišćenosti resursa u suzbijanju iregularnih migracija. Uspostavljanjem sistemskog odgovora na iregularne migracije omogućava se sagledavanje problema iregularnih migracija u celini, efikasnije delovanje na uzroke problema i odgovarajuća rešenja za migraciona kretanja preko teritorije Republike Srbije. U tom smislu ova Strategija predstavlja deo napora Republike Srbije da se državne politike i domaće zakonodavstvo dodatno usklade sa pravnim tekovinama Evropske unije (EU) i time pospeši proces pregovora za prijem Republike Srbije u članstvo EU. Aktivnosti propisane Strategijom omogućavaju efikasniji sistem praćenja i kontrole migracionih tokova, kao i uspešnom upravljanju migracijama na granicama i teritoriji Republike Srbije.

Strategijom su predviđena **četiri posebna cilja** kojima se jača partnerstvo subjekata u vladinom i civilnom sektoru, a u cilju sistemskog odgovora na suzbijanje iregularnih migracija, uspostavljanju prevencije i proaktivnog delovanja u praćenju migracionih tokova na teritoriji Republike Srbije, imajući u vidu dinamiku, rizike i pretnje u ovoj oblasti. U tom smislu posebni ciljevi **Strategije** su usmereni u pravcu prepoznatih područja generisanih problema iregularnih migracija i to:

- 1) Oslabljeni faktori podsticaja iregularnih migracija unutar teritorije Republike Srbije;
- 2) Sistemski unapređeni kapaciteti ljudskih resursa u oblasti suprotstavljanja iregularnim migracijama;
- 3) Obezbeđena podrška u sistemu zaštite, posebno za ranjive grupe iregularnih migranata;
- 4) Vraćanje iregularnih migranata u zemlje porekla i zemlje tranzita.

Osnov za praćenje i evaluaciju Strategije je Akcioni plan koji je sastavni deo ove Strategije. U Akcionom planu su obuhvaćene strateške oblasti i ciljevi, aktivnosti za dostizanje ciljeva, indikatori za svaku aktivnost, nosioci realizacije svake aktivnosti, izvori finansiranja i krajnji vremenski okvir za dostizanje svake aktivnosti.

Za praćenje uspešnosti i primene Strategije, Rešenjem ministra unutrašnjih poslova 01 broj 248/18-53 od 17.06.2019. godine, obrazovana je Posebna radna grupa od predstavnika ministarstava i drugih državnih organa koji poseduju stručna znanja iz oblasti od značaja za sprovođenje strategije i to: Ministarstvo unutrašnjih poslova; Ministarstvo pravde; Republičko javno tužilaštvo; Tužilaštvo za organizovani kriminal; Ministarstvo odbrane; Bezbednosno-informativna agencija; Ministarstvo spoljnih poslova; Ministarstvo finansija, Uprava carina; Ministarstvo zdravlja; Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja; Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture; Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, Kancelarija za ljudska i manjinska prava; Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija; Ministravo spoljnih poslova i Komesarijat za izbeglice i migracije Republike Srbije. Zadatak Posebne Radne grupe je praćenje uspešnosti primene Strategija, uspostavljanje mehanizma kontinuiranog prikupljanja izveštaja svih odgovornih organa javne vlasti, a po potrebi i prikupljanje dodatnih izveštaja i podataka od strane odgovornih institucija, održavanje redovnih sastanaka, šestomesečno sačinjavanje izveštaja sa ocenom uspešnosti primene Strategije kao i priprema konačnog izveštaja sa ocenom uspešnosti primene Strategije i dostavljanje istog Vladi, najkasnije do 31. jula 2021. godine.

Posebna radna grupa održala je četiri radna sastanka na kojima su prisustvovali članovi Radne grupe u kvorumu. Imajući u vidu okolnosti vezane za virus Covid 19, tokom 2020. godine održana su i dva sastanka kome su prisustvovali, predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova i Komesarijata za izbeglice i migracije Republike Srbije kao članovi uže radne grupe. Posebna radna grupa je donela odluku da Izveštaj za 2019. godinu obuhvati i period iz 2018. godine. U tom smislu Posebna radna grupa je izradila Izveštaj za 2019. godinu, koji iz razloga proglašavanja vanrednog stanja zbog epidemiološke situacije u zemlji i svetu, nije dostavljen Vladi. Imajući u vidu protok vremena za dostavu Izveštaja u skladu sa propisanim u Strategiji, na sastanku održanom 06.11.2020. godine doneta je odluka se izradi konačni izveštaj, koji će u roku predviđenom Zakonom o planskom sistemu Republike Srbije i propisanim u Strategiji biti dostavljen Vladi. Proces izrade Izveštaja je u svim delovima sproveden u skladu sa zaključcima sa četiri sastanaka Posebne radne grupe, koji su održani u periodu od 25.09.2019. godine do 06.11.2020. godine. Izveštaj je izrađen u konsultativnom procesu sa svim članovima Posebne radne grupe, a dostavljeni materijal i mišljenja su razmotreni i usaglašeni.

U daljem tekstu biće prikazane aktivnosti, stepen njihove realizacije i ključni rezultati koji su ostvareni sprovođenjem Strategije. Izveštaj o aktivnostima koje su identifikovane kao značajne i za ovu Strategiju a odnose se na aktivnosti u vezi sa sprovođenjem Strategije za integrisano upravljanje granicom za period 2018-2020 i Akcionim planom i revidiranim akcionim planom za Poglavlje 24 su navedeni u relevantnim izveštajima za navedene dokumente.

Konačni izveštaj sa ocenom uspešnosti primene Strategije suprotstavljanja iregularnim migracijama za period 2018-2020. godine sa Akcionim planom

Izrada konačnog izveštaja sa ocenom uspešnosti primene Strategije suprotstavljanja iregularnim migracijama za period 2018-2020. godine sa Akcionim planom obaveza je koja proističe iz člana 43. Zakona o planskom sistemu Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, br. 30/18) i člana 69. Uredbe o metodologiji upravljanja javnim politikama, analizi efekata javnih politika i propisa i sadržaju pojedinačnih dokumenata javnih politika ("Službeni glasnik RS", broj 8 od 8. februara 2019“). Takođe, u Strategiji se navodi: „Radna grupa za implementaciju strategije će pripremiti konačni izveštaj sa ocenom uspešnosti primene ove strategije i dostaviti ga Vladi najkasnije do 31. jula 2021. godine“, a u Rešenju ministra unutrašnjih poslova 01 broj: 284/18-53 od 17. 06. 2019. godine da je jedan od zadataka Radne grupe „priprema konačnog izveštaja sa ocenom uspešnosti primene ove strategije i dostavljanje istog Vladi najkasnije do 31.07.2021. godine“.

Imajuću u vidu da je Zakon o planskom sistemu Republike Srbije stupio na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, odnosno 28. aprila 2018. godine, a počeo da se primenjuje istekom roka od šest meseci od dana stupanja na snagu, odnosno 29. oktobra 2018. godine (vidi član 57. Zakona), kao i činjnicu da je zakonom predviđeno da se važeći dokumenti javnih politika usklade sa ovim zakonom prilikom prvih izmena i dopuna tih dokumenata napominjemo da prilikom sačinjavanja ovog izveštaja nije primenjen Zakon u punoj meri iz razloga što nakon usvajanja ovog dokumenta javne politike do njenog isteka nije bilo izmena ni dopuna niti sadržaja Strategije, niti Akcionog plana.

Ova Strategija prepoznaje pokazatelje ishoda na nivou opšteg cilja, očekivane rezultate u odnosu na posebne ciljeve i pokazatelje sprovedenih aktivnosti definisane na nivou aktivnosti, bez definisanih početnih vrednosti na način kako je to predvideo Zakon o planskom sistemu Republike Srbije.

1. Naziv dokumenta javne politike na koji se odnosi

Strategija suprotstavljanja iregularnim migracijama za period 2018-2020. godine sa Akcionim planom.

2. Oblast planiranja i sprovođenja javnih politika koju pokriva

Oblast upravljanja migracijama je po svojoj prirodi multisektorska, stoga se različiti aspekti migracija nalaze u nadležnosti više ministarstava i drugih državnih organa. Najveći delokrug poslova u upravljanju migracijama imaju Ministarstvo unutrašnjih poslova i Komesarijat za izbeglice i migracije. Prema mapi upravljanja javnim politikama svrstana je u oblast planiranja Javna bezbednost, iregularne migracije.

3. Informacije o učincima javne politike tokom sprovođenja

Učinci javne politike mogu se sagledati na nivou opšteg, posebnih ciljeva i aktivnosti:

3.1. Opšti cilj: Razvijen sistemski odgovor na iregularne migracije uz zaštitu bezbednosnih i ekonomskih interesa Republike Srbije i njenih građana, kao i zagarantovanih prava migranata

U cilju ispunjenja opšteg cilja u izveštajnom periodu kontinuirano su se sprovodile aktivnosti na suzbijanju iregularnih migracija na međunarodnom, nacionalnom i lokalnom nivou. Institucionalni okvir u oblasti migracija u Republici Srbiji čine sve relevantne institucije uključene u sistem migracija na osnovu zakona i strategija. Na visokom političkom nivou, koordinacija je obezbeđena kroz Radnu grupu za rešavanje mešovitih migracionih tokova.

Na operativnom nivou koordinacija različitih državnih organa u cilju sistemskog odgovora na iregularne migracije se obavlja kroz različite radne grupe i to: Tehnička radna grupa za praćenje migracionih tokova – radna grupa koju čine predstavnici državnih organa koji imaju nadležnosti u oblasti migracija i koja prikuplja podatke i objavljuje ih u Migracionom profilu Republike Srbije, Koordinaciona grupa za zaštitu zdravlja migranata, Koordinaciona grupa za zaštitu dece i Koordinaciona grupa za zaštitu mentalnog zdravlja migranata. Dodatno koordinacija se obavlja i u okviru različitih upravljačkih tela programa i projekata.

Na nivou lokalnih samouprava, u svim opštinama/gradovima u kojima se nalaze centri za azil ili prihvatni centri, sve nadležne službe koordiniraju svoje aktivnosti.

Dana 28.05.2018. godine Ministarstvo unutrašnjih poslova i Komesarijat za izbeglice i migracije potpisali su Protokol o saradnji i razmeni informacija u cilju uspostavljanja mehanizma za rano upozorenje, koji treba da osigura blagovremeno reagovanje i pripremljenost u slučaju kriznih situacija. U tom smislu Komesarijat za izbeglice i migracije redovno dostavlja informacije o broju smeštenih lica Ministarstvu unutrašnjih poslova, Ministarstvu odbrane, Ministarstvu spoljnih poslova, Ministarstvu za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, Republičkom zavodu za javno zdravlje.

Dana 29.05.2018. godine potpisan je Memorandum o saradnji između Ministarstva unutrašnjih poslova, Republičkog javnog tužilaštva i Komesarijata za izbeglice i migracije u oblasti borbe protiv krijumčarenja ljudi.

Tužilac za borbu protiv organizovanog kriminala, dana 31.05.2019. godine formirao je Udarnu grupu za borbu protiv krijumčarenja ljudi. Udarnom grupom rukovodi zamenik tužioca za organizovani kriminal. U sastavu Udarne grupe, pored zamenika tužioca za organizovani kriminal, nalaze se predstavnici Uprave kriminalističke policije – SBPOK i Službe za specijalne istražne metode, Uprave granične policije, ali i predstavnici Finansijske policije, Uprave za sprečavanje pranja novca, BIA i Uprave carina.

Ministarvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i Komesarijat za izbeglice i migracije, u saradnji sa Ministarstvom zdravlja koordiniraju aktivnosti oko uključivanja dece migranata u obrazovni sistem.

Posebna koordinacija je ostvarena između Kancelarije za azil, Komesarijata za izbeglice i migracije i Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja u vezi sa zaštitom maloletnih migranata bez pratnje. Pored navedenog postoje i dve radne grupe koje vode UNHCR i UNFPA u koje su uključeni i nadležni organi. Koordinacija rada državnih organa obavlja se na različitim na nivoima, kao i u okviru različitih sektora.

Na visokom političkom nivou, koordinacija je obezbeđena kroz Radnu grupu za rešavanje mešovitih migracionih tokova. Pored redovnih sastanaka i razmene informacija, saradnja nadležnih organa u izveštajnom periodu, nastavljena je kroz sprovođenje zajedničkih projekata. Sprovode se projekti finansirani iz Regionalnog poverilačkog fonda EU u odgovoru na migrantsku krizu – MADAD direktno preko državnih organa ili preko IOM-a, projekat finansiran iz Višekorisićke IPA „Regionalna podrška upravljanju migracijama na Zapadnom Balkanu i u Turskoj“, kao i projekat „Podrška sistemu upravljanja migracijama u Republici Srbiji“ koji finansira Vlada Švajcarske.

Uprava granićne policije uspostavila je funkcionalni sistem analize rizika na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou. Sistem je u potpunosti usklađen sa merilima i zahtevima EU, a primenjuje se model CIRAM 2.0, u skladu sa metodologijom Evropske agencije za granićnu i obalsku stražu (Fronteks). Izrađen je nacionalni model analize rizika i uspostavljena intranet platforma čime su svi proizvodi analize rizika dostupni svim policijskim službenicima Ministarstva unutrašnjih poslova. Proizvodi analize rizika dostavljaju se internim i eksternim korisnicima na nacionalnom nivou, kao i eksternim korisnicima na regionalnom i međunarodnom nivou, u skladu sa aktuelnim zakonodavstvom. Izrađuju se dnevni, sedmićni i mesećni situacioni izveštaji o pojavama na državnoj granici i njihovom uticaju na bezbednost, kvartalne i godišnje analize rizike, kao i ciljane, odnosno ad hoc analize rizika.

Posebna pažnja posvećena je razmeni podataka sa FRONTEKS-om i aktivnom ućešću u radu Mreže za analizu rizika država Zapadnog Balkana, čiji zajednićki proizvodi su kvartalne i godišnje analize rizika za Zapadni Balkan. Rezultat dnevne razmene podataka su dnevni situacioni izveštaji koje izrađuje FRONTEKS, a koji predstavljaju prikaz aktuelne situacije u državama na zapadno-balkanskoj ruti, od Grćke do Austrije.

U cilju ispunjavanja uslova za ulazak u EU, poseban napor uložen je u razvijanje zajednićke analize rizika službi u sistemu integrisanog upravljanja granicom (IUG). Razvijen je model Zajednićke analize rizika IUG, usvojen od strane Koordinacionog tela za granićne prelaze u Republici Srbiji. U skladu sa propisanim modelom izrađene su zajednićke analize prema predviđenoj dinamici. Formirana je bezbedna intranet platforma za razmenu podataka između službi u sistemu integrisanog upravljanja granicom. Sporazumom o statusu između Republike Srbije i Evropske unije o akcijama koje sprovodi FRONTEKS u Republici Srbiji, koji je zakljućen 18.11.2019. godine, Republika Srbija preuzela je obavezu njegovog sprovođenja nakon ostvarenja neophodnih pravno tehnićkih preduslova. Sporazum obuhvata sve aspekte saradnje između Republike Srbije i Agencije, potrebne za sprovođenje akcija Agencije na teritoriji Republike Srbije, gde ćlanovi tima Agencije mogu imati izvršna ovlašćenja. Sporazumom o statusu, takođe je predviđeno da nadležni organi Republike Srbije i Agencija, u dogovoru donose Zajednićki Operativni plan za svaku zajednićku operaciju ili brzu intervenciju na granicama.

Uredba (EU) 2019/1896 EP i Saveta EU od 13.11.2019. godine o Evropskoj granićnoj i obalskoj straži, koja je proširila mandat za podršku aktivnostima država ćlanica EU, posebno u pogledu kontrole, povratka i saradnje sa trećim zemljama, uz angažovanje dodatnog osoblja i nadogradnju tehnićke opreme, stupila je na snagu 4. decembra 2019. godine. To praktićno znaći da će FRONTEKS, kako bi obezbedio koherentno upravljanje spoljnim

granicama EU i radi odgovora na krize, imati stalne snage na raspolaganju, koje će postepeno biti uspostavljane do 2027. godine i brojaće do deset hiljada članova operativnog osoblja.

Ministarstvo za rad, zapošljavanje boračka i socijalna pitanja (MRZBSP) je dalo svoj doprinos upravljanju migracijama u Republici Srbiji kroz organizaciju i normativu rada, pre svega sistema socijalne zaštite, i to sa akcentom na ranjive grupe kao što su deca, maloletnici bez pratnje roditelja, staratelja ili odraslog lica, devojčice, žene, osobe sa invaliditetom, žrtve trgovine ljudima, žrtve seksualnog nasilja, nasilja u porodici i sl. Ključne ustanove u tom smislu su centri za socijalni rad koji procenjuju rizike i ranjivost korisnika, pružaju starateljsku zaštitu, upućuju korisnike na smeštaj u instituciju socijalne zaštite ili hraniteljsku porodicu u skladu sa Zakonom o socijalnoj zaštiti i Porodičnom zakonu. Centri za socijalni rad, iako bez adekvatnog broja zapolenih (najčešće nedostaje između 20-50% popunjenosti radnih mesta utvrđenih aktom o sistematizaciji), iako suočeni sa stalnim odlivom stručnog kadra i velikim procentom osoblja starijeg od 50 godina, problemima u finansiranju i zapošljavanju novog kadra usled višegodišnjeg ograničenja u zapošljavanju, uspevaju da pruže adekvatnu zaštitu ranjivim kategorijama migranata. Iako je broj domicilnih korisnika u porastu, dodatni rad da migrantkom populacijom zaposleni u centrima za socijalni rad su izloženi velikom pritisku, koji je do sada nadomešten kroz donatorsku pomoć pre svega EU, Norveške, Koreje, Švajcarske, Banke za razvoj Saveta Evrope i sl.

3.2. POSEBNI CILJEVI

3.2.1. POSEBAN CILJ 1. Oslabljeni faktori podsticaja iregularnih migracija unutar teritorije Republike Srbije

Od strane Ministarstva unutrašnjih poslova u decembru 2019. godine, a u okviru Strateškog plana policije, kao jedan od strateških prioriteta Ministarstva definisan je i prioritet „Suzbijanje iregularnih migracija”. U okviru propisanih pet mera za ostvarivanje ovog prioriteta i to: Kriminalističko-obaveštajni rad; Operativni rad; Prevencija; Unapređenje kapaciteta (normativnih, kadrovskih i tehničkih kapaciteta i Unapređenje saradnje na nacionalnom i međunarodnom nivou, definisana je 21 aktivnost za realizaciju naloženih mera. U toku 2020. godine krenulo se sa sprovođenjem aktivnosti, a u toku septembra urađena je analiza sprovođenja.

S tim u vezi, u toku 2019. godine, od strane policijskih službenika Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije sa policijskim službenicima susednih država izvršeno je 1.339 zajedničkih patrola, dok je u 2020. godini u periodu januar–mart izvršeno 338 zajedničkih patrola (od polovine marta meseca usled pandemije izazvane virusom Covid -19 obustavljeno je sprovođenje zajedničkih patrola).

Tokom 2019. godine razmenjeno je 2.141 poruka, kanalima EVROPOL-a, INTERPOL-a, SELEK-a i putem oficira za vezu, dok je u 2020. godini razmenjeno 5.251 poruka koje se odnose na iregularne migracije.

Na osnovu prikupljenih informacija izrađeni su efikasni izveštaji analize rizika u cilju raspoređivanja graničnih policajaca na kritičnim tačkama ulaska i iregularnog izlaska iz Republike Srbije.

U cilju suzbijanja iregularnih migracija tokom 2019. godine, sprovedena je jedna međunarodna akcija „DUNAV 4“ u kojoj su učestvovali Austrija, nekoliko članica Evropske Unije, više zemalja Jugoistočne Evrope, predstavnici agencija EVROPOL-a i INTERPOL-a, kojom je rukovodio FRONTEx.

Najznačajniji rezultati koje su u okviru akcije postignuti od strane policijskih službenika regionalnih centara Uprave granične policije su: otkriveno ili sprečeno 669 iregularnih migranata u iregularnom prelasku državne granice; otkriveno i oduzeto 323.500 EVRA; otkriveno je i oduzeto 34 falsifikovana ili zloupotrebljena dokumenta; otkriveno određena količina opojnih droga i psihoaktivnih supstanci.

Tokom 2020. godine sprovedene su tri međunarodne akcije „NOMAD 2020“ u organizaciji „SELEC MIRAGE“, zatim „DUNAV 5“ i međunarodna akcija u organizaciji „RAILPOL“ koja je sprovedena u cilju podizanja nivoa bezbednosti na železnicama.

Tokom realizacije međunarodne akcije „NOMAD 2020“, čiji je glavni cilj bilo prikupljanje obaveštajnih informacija koje mogu pomoći u istragama krijumčarenja i ilegalnih prelazaka državnih granica, načina transporta i novih ruta otkriveno je ili sprečeno 1.498 iregularnih migranata u iregularnom prelasku državne granice, kada su identifikovana 4 lica koja su krijumčarila migrante za koje je podneta krivična prijava zbog izvršenja krivičnog dela iz člana 350. KZRS i otkriveno je i oduzeto 20 falsifikovanih ili zloupotrebljenih dokumenta;

U Međunarodnoj akciji „DUNAV 5“, kojom je rukovodio FRONTEX, aktivno učešće uzeli su policijski službenici regionalnih centara granične policije Uprave granične policije. Cilj akcije bio je sprovođenje pojačanih mera na sprečavanju iregularnih migracija, krijumčarenja ljudi, otkrivanje i sprečavanje svih oblika prekograničnog kriminala, zloupotrebe dokumenata, otkrivanje falsifikovanih isprava i jačanje međunarodne saradnje zemalja učesnica koje su pogođene fenomenom iregularnih migracija.

Najznačajniji rezultati Republike Srbije u toku trajanja akcije su sledeći: otkriveno ili sprečeno 1.188 iregularnih migranata u iregularnom prelasku državne granice, kada su identifikovana 3 lica koja su krijumčarila migrante za koje je podneta krivična prijava zbog izvršenja krivičnog dela iz člana 350. KZRS; otkriveno je i oduzeto 23 falsifikovana ili zloupotrebljena dokumenta; otkriveno i oduzeto 99.400 EVRA; otkriveno i oduzeto 2.420 litara naftnih derivata; otkriveno i predato nadležnim organima 62 primerka retkih ptica (*Uraeginthus bengalus*); otkriveno određena količina opojnih droga i psihoaktivnih supstanci.

Policijski službenici regionalnih centara Uprave granične policije realizovali su međunarodnu akciju „RAILPOL“, u cilju podizanja nivoa bezbednosti na železnici, suzbijanja iregularnih migracija, otkrivanju lica – iregularnih migranata koji sakriveni pokušavaju da na nezakonit način pređu državnu granicu, u teretnim vozovima. U toku trajanja jednodnevne akcije, od strane policijskih službenika regionalnih centara granične policije, ostvareni su kontakt sa radnicima JP „Železnice Srbije“ a u saradnji sa policijskim službenicima linije rada „stranci i suzbijanje iregularnih migracija“ područnih policijskih uprava na železničkim graničnim prelazima - železničkim, tokom akcije su kontrolisali 7 železničkih stanica i 65 teretnih vozova. Prilikom trajanja akcije korišćeni su metal detektori, teleskopska ogledala i dron, a otkriveno je 20 iregularnih migranata koji su odustali od nezakonitog prelaska.

U periodu od 28.10. do 07.11.2019. godine na delu teritorije Republike Srbije uz državnu granicu prema Republici Severnoj Makedoniji, u okviru programa DCAF, sprovedena je Zajednička operacija „PREŠEVO 2019, koja je imala za cilj suzbijanje svih vidova prekograničnog kriminala, uključujući i suzbijanje iregularnih migracija i krijumčarenja ljudi. Prilikom realizacije aktivnosti u zajedničkoj operaciji korišćena je tehnička oprema i stečena su praktična znanja i veštine pripradnika granične policije u prikupljanju obaveštajnih informacija vezanih za suzbijanje navedenih vidova prekograničnog kriminala. Tokom operacije su obavljani razgovori sa iregularnim migrantima u cilju prikupljanja operativnih podataka u cilju sprečavanja iregularnih

migracija i otkrivena su 3 krijumčara i 83 iregulana migranta u dubini teritorije, dok je 136 iregularna migranta sprečeno u pokušaju prelaska državne granice iz pravca Republike Severne Makedonije.

Pored predstavnika Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave granične policije, u operaciji su učestvovali i policijski službenici iz 9 država i predstavnici 3 međunarodne organizacije: 2 predstavnika Austrije, 2 Albanije, 5 Bosne i Hercegovine, 2 Severne Makedonije, 1 Moldavije, 3 Crne Gore, 2 Slovenije, 2 Bugarske, 2 Hrvatske, 5 predstavnika DCAF-a i po 1 predstavnik EUROPOL-a i FRONTEX-a. Jedan od osnovnih ciljeva Zajedničke operacije bio je suzbijanje iregularnih migracija.

U toku 2019. godine od strane policijskih službenika u pokušaju nezakonitog prelaska državne granice sprečeno je ukupno 20.221 lice od čega je 4.990 lica uhvaćeno u pokušaju nezakonitog prelaska državne granice, dok je 15.231 lice odustalo nakon uočavanja organa obezbeđenja državne granice, dok je u 2020. godini ukupno sprečeno 38.226 lica, od čega je 22.572 neposredno sprečen pokušaj nezakonitog prelaska državne granice, dok su 15.654 rezultati preventivnog delovanja organa obezbeđenja državne granice.

Zbog izvršenog krivičnog dela Nedoziolen prelaz državne granice i krijumčarenja ljudi iz člana 350 Krivičnog Zakonika Republike Srbije, tokom 2019. godine podneto je ukupno 157 krivičnih prijava, protiv 218 lica. Od ukupnog broja 99 krivičnih prijava podneto je protiv taksi vozača ili lica koja su organizovano prevozili iregulane migrante preko teritorije Republike Srbije.

Policijski službenici su tokom 2020. godine podneli su ukupno 134 krivične prijave, protiv 179 lica. Od ukupnog broja 42 krivične prijave podnete su protiv taksi vozača ili lica koja su organizovano prevozili iregulane migrante preko teritorije Republike Srbije.

Tokom 2019. godine, zbog učinjenog krivičnog dela iz čl. 350 Krivičnog zakonika Republike Srbije prvostepeno je osuđeno ukupno 203 lica. Za 165 lica izrečena je kazna zatvora, dok su za 38 lica izrečene uslovne osude. Tokom 2020. godine, zbog učinjenog istog krivičnog dela prvostepeno je osuđeno ukupno 164 lica, i to 147 lica na kaznu zatvora, 1 licu je izrečena novčana kazna, dok je za 16 lica u prvostepenom postupku izrečeno 16 uslovnih osuda.

Takođe, tokom 2019. godine, od strane policijskih službenika podneto je 1.330 prekršajnih prijava protiv iregularnih migranata, zbog nezakonitog ulaska na teritoriju Republike Srbije, od kojih su 23 podnete za ulazak na teritoriju Republike Srbije za vreme trajanja zabrane, dok je za 6.775 lica doneto Rešenje o vraćanju.

U toku 2020. godine zbog nezakonog prelaska državne granice, odnosno nezakonitog boravka podneto je ukupno 1.544 prekršajnih prijava protiv iregularnih migranata, od kojih su 44 podnete za ulazak na teritoriju Republike Srbije za vreme trajanja zabrane, dok je doneto ukupno 12.547 Rešenja o vraćanju.

Od strane policijskih službenika u toku 2019. godine u aplikaciju AFIS koja je u nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije, uneti su biometrijski podaci za ukupno 19.1986 lica – iregularnih migranata ili stranaca koji su izrazili nameru da podnesu zahtev za azil u Republici Srbiji, dok je tokom 2020. godine u istu aplikaciju uneto ukupno 13.140 lica.

Na osnovu zaključka Vlade Republike Srbije 05 broj: 48-8267/2020 od 22.10.2020. godine, o usvajanju teksta Finansijskog sporazuma između Evropske komisije u ime Evropske unije, s jedne strane i Republike Srbije, koju zastupa Vlada Republike Srbije, s druge strane, za finansiranje Programa "Specijalna mera za jačanje kapaciteta Republike Srbije za reagovanje u efikasnom suočavanju sa pojačanim mešovitim migracionim tokovima", od 16. januara 2021. godine, sprovode se aktivnosti na državnoj granici Republike Srbije prema Republici Bugarskoj i na državnoj granici Republike Srbije prema Republici Severnoj Makedoniji. Projekat podrazumeva angažovanje kontingenata policije, zemalja članica Evropske unije i to na granicama Republike Srbije prema Republici Bugarskoj, gde je angažovan policijski kontingent češke policije sa sedištem u Pirotu i na granicama Republike Srbije prema Republici Severnoj Makedoniji, gde su angažovani policijski kontingenti mađarske i austrijske policije sa sedištem u Vranju.

Dana 29.09.2020. godine na osnovu člana 4. Zakona o policiji (Službeni glasnik RS broj 6/16, 24/18 i 87/18), člana 17. stav 4. i člana 24. stav 2. Zakona o Vladi (Službeni glasnik RS br 55/05, 71/05 ispr., 101/07, 65,08, 16/11, 68/12 – US, 72/12, 7/14-US, 44/14 i 30/18 - dr. zakon), ministar unutrašnjih poslova je doneo Uputstvo o standardnim operativnim procedurama za postupanje prema iregularnim migrantima i strancima koji izraze nameru da podnesu zahtev za azil.

U okviru Ministarstva za rad, zapošljavanje boračka i socijalna pitanja (MRZBSP), Inspektorat za rad svakodnevno vrši inspeksijske nadzore na gradilištima na celoj teritoriji Republike Srbije. Vrlo često, na gradilištima, na određenoj teritoriji, vrše se i pojačani inspeksijski nadzori i to po principu tzv. „rotacije“, jer ih vrše inspektori rada koji inače ne rade na teritoriji koja se kontroliše.

Nadležnost inspekcije rada u oblasti radnih odnosa i bezbednosti i zdravlja na radu, te prema tome i postupak inspeksijskog nadzora, je isti na svim gradilištima. Tokom 2019. godine, inspektori rada su na gradilištima u Republici Srbiji najviše zaticali radno angažovane državljane Rumunije, Turske, Indije, Italije, Albanije, Republike Srpske, Poljske, Hrvatske i Moldavije.

Inspekcija rada je samo na jednom gradilištu u Novom Sadu, prilikom 3 izvršena nadzora u fazi izvođenja grubih građevinskih radova tokom 2018. godine zatekla više od 1.000 radno angažovanih državljana Rumunije bez radnih dozvola.

Inspekcija rada je prilikom izvršenih inspeksijskih nadzora na gradilištima u Beogradu, Nišu, Vranju, kao i na Zlatiboru, zaticala radno angažovane državljane Turske, više od 500, od kojih 315 radno angažovanih turskih državljana nije imalo dozvole za rad, a 101 nije imao regulisan radno-pravni status i nije bio prijavljen na obavezno socijalno osiguranje.

Takođe, inspekcija rada zatekla je više od 100 državljana Indije na gradilištima izgradnje Koridora 11, kao i na gradilištu rekonstrukcije i izgradnje brze pruge Beograd – Novi Sad – Subotica, od kojih je samo nekoliko imalo obezbeđene dozvole za rad u Republici Srbiji.

Na osnovu raspoloživih podataka Inspektorata za rad za 2020. godinu, inspektori rada su prilikom 78 izvršenih inspeksijskih nadzora zatekli ukupno 1.039 radno angažovanih stranih državljana, od kojih poslodavci za 765 stranih državljana nisu obezbedili dozvole za rad u Republici Srbiji.

Najviše je zatečeno radno angažovanih državljana Republike Turske – 790, od kojih poslodavci za 618 nisu obezbedili radne dozvole. Takođe, inspektori rada su kod 24 kontrolisana poslodavca zatekli 147 državljana Narodne Republike Kine, od kojih je 119 radilo bez prethodno obezbedene radne dozvole. Kod tri poslodavca, zetečen je 21 državljanin Republike Indije, od kojih za 11 državljana Republike Indije poslodavac nije obezbedio radne dozvole.

Inspektori rada su protiv poslodavca zbog izvršenih prekršaja iz oblasti Zakona o zapošljavanju stranaca, koji su se odnosili na radno angažovanje stranih državljana bez prethodnog pribavljanja radnih dozvola, kao i zbog prekršaja iz oblasti Zakona o radu i Zakona o centralnom registru obaveznog socijalnog osiguranja, koji su se odnosili na radno angažovanje stranih državljana bez zaključenih ugovora o radu i bez podnetih prijava na obavezno socijalno osiguranje, podneli 51 zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

Nakon izvršene kontrole na gradilištima gde su zatečeni strani državljani bez radnih dozvola, izveštavano je Ministarstvo unutrašnjih poslova, radi preduzimanja mera iz svoje nadležnosti.

Najviše radno angažovanih državljana Republike Turske bez obezbeđenih radnih dozvola inspektori rada su zatekli na gradilištima izgradnje stanova za pripadnike snaga bezbednosti, izgradnje poslovno-stambenih objekata u Beogradu, Novom Sadu, Kragujevcu i Kraljevu. Najviše radno angažovanih državljana Republike Kine bez obezbeđenih radnih dozvola, zatečeno je na gradilištima izgradnje poslovno- stambenih objekata u Beogradu i izgradnje tunela Laz u Čačku.

Projekat „Jačanje kapaciteta Inspektorata za rad i podizanje svesti građana u cilju suzbijanja rada na crno“ pokrenut je 8. septembra 2017. godine potpisivanjem ugovora SRB-17-0013 između Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja i Ambasade Kraljevine Norveške u Republici Srbiji i trajao je do 7. januara 2019. godine. Projekat je finansiralo Ministarstvo spoljnih poslova Kraljevine Norveške u ukupnom iznosu od 528.128 evra, prvenstveno je bio usmeren na medijsku kampanju kojom se ističu negativne posledice neprijavljenog rada. Medijska kampanja je započeta u januaru 2018. godine i sastoji se iz postavljenog veb sajta projekta na adresi www.recineradunacрно.rs na kom se nalaze informacije o projektu, pozitivnom radnom zakonodavstvu u Republici Srbiji, kao i obrasci za prijavu poslodavaca koji radno angažuju neprijavljena lica. Prisustvo na internetu je dodatno pojačano i ažurnim vođenjem stranica na društvenim mrežama Facebook, LinkedIn i Youtube. Osim interneta, kampanja se sprovodila i na televizijama sa nacionalnom frekvencijom, emitovanjem spotova, deljenjem informativnih letaka i brošura. Ovaj informativni aspekt projekta pokazao se veoma uspešnim, što se zaključuje kroz ogroman broj prijava, rada na crno“ od početka sprovođenja kampanje, od kojih je velika većina osnovanih prijava. Osim ovog aspekta, kojim se edukuju građani o svojim pravima, fokus projekta je i na jačanju kapaciteta Inspektorata za rad. U svih 27 upravnih okruga Republike Srbije održani su treninzi namenjeni dodatnoj edukaciji inspektora za rad. Odrađena je i nabavka IT opreme koja je potrebna inspektorima prilikom vršenja terenskih inspekcija.

Projekat „Brza integracija na tržište rada državljana trećih zemalja, azilanata, izbeglica i članova njihovih porodica“ u kom je Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja Republike Srbije partner na projektu i finansira se sredstvima iz EU programa za zapošljavanje i socijalne inovacije (EaSI). Koordinator projekta je gradska uprava Milana, a učestvuju još i predstavnici gradova: Berlin, Štokholm, Madrid i Beč. Ukupna sredstva predviđena projektom su 2.739.441,05 evra, a za aktivnosti MRZBSP izdvojeno je 127.402,58 evra. Period realizacije od 01.02.2018. do 31.01.2021. godine, a cilj projekta je kreiranje modela intervencije koji će tražiocima azila, izbeglicama, njihovim porodicama i osobama koje traže

međunarodnu zaštitu na osnovu Ženevske konvencije kao i korisnicima supsidijarne zaštite omogućiti da postanu aktivni deo ekonomskog i društvenog života zemlje domaćina. Ključne aktivnosti su izrada aplikacije za informisanje tražilaca azila i izbeglica o pravima i obavezama u Republici Srbiji u pristupu azilnoj proceduri, obrazovanju i zapošljavanju; razmena iskustava o uključivanju na tržište rada; održavanje info dana u azilnim i prihvatnim centrima i osmišljavanje i realizacija programa obuka za azilante i tražioce azila (srpski jezik i IT).

Problemi, zaključci, preporuke: Aktivnosti u okviru ovog posebnog cilja su delimično realizovane, odnosno realizovane su posredno, kroz druge aktivnosti Ministarstva unutrašnjih poslova, Komeserijata za izbeglice i migracije i Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja u okviru njihovih redovnih poslova i nadležnosti, te iako su značajne i kao takve predstavljaju napredak i unapređenje poslova u oblasti suzbijanja iregularnih migracija, posredno su doprinele realizaciji propisanih aktivnosti, te u tom smislu, u izveštajnom periodu nisu izrađeni dokumenti koji su navedeni kao pokazatelji realizacije aktivnosti. Prilikom izrade budućih strateških dokumenata neophodno je definisati aktivnosti u skladu sa realnim kapacitetima organa koji budu opredeljeni kao nosioci aktivnosti i iste formulisati tako što će se jasno definisati odgovornost organa javne vlasti za konkretnu aktivnost (nosilac aktivnosti), u skladu sa nadležnostima nosioca i partnera u realizaciji. Aktivnosti vezane za usklađivanje rada organizacija civilnog društva sa državnim politikom u oblasti migracija, takođe nisu realizovane kao rezultati aktivnosti ove Strategije, već su posredno realizovane, učešćem državnih organa i organizacija, pre svega zaposlenih u Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srbije i Komeserijatu za izbeglice i migracije Republike Srbije i Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja u obukama i seminarima vezanim za prepoznavanje kulturoloških razlika migranata, treninzima sa temom zaštita migranata i unapređenju zaštite mentalnog zdravlja migranata, dece, LGBT osoba, identifikacija devojčica bez pratnje, prisupta prava i usluga migranata, kao i razumevanja fenomena krijumčarenja, koje su organizovane od strane međunarodnih organizacija (IOM; UNHCR i dr.), odnosno organizacija civilnog društva (grupa 484). U tom smislu, u budućnosti je značajno nastaviti aktivnosti na standardizaciji rada organizacija civilnog društva, primenom dobre prakse, pre svega država članica EU, i utvrđivanju razlika između humanitarnog rada u odnosu na sistemsku podršku organizacija civilnog društva iregularnim migrantima u smislu socijalnog, medicinskog, obrazovnog ili drugog vida podrške.

3.2.2 POSEBAN CILJ 2. Sistemski unapređeni kapaciteti ljudskih resursa u oblasti suprotstavljanja iregularnim migracijama

Na operativnom nivou dana 01.01.2019. godine, stupio je na snagu novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Ministarstvu unutrašnjih poslova. Usvajanjem Pravilnika u Upravi granične policije uspostavljena je, između ostalog i Služba za granicu, Odeljenje za analizu rizika, Kancelarija za azil i Služba za strance. Formiranjem Službe ostvaren je napredak u smislu jačanja ljudskih i institucionalnih kapaciteta za primenu zakonodavstva u oblasti, kako legalnih tako i pre svega iregularnih migracija, na način da je na centralnom nivou omogućena primena propisa, unapređenje i koordinacija aktivnosti u ovim oblastima. Služba za strance obuhvatala je dva Odeljenja i to: Odeljenje za strance i Odeljenje za prihvata i smeštaj stranaca. U okviru Odeljenja za strance formiran je Odsjek za suzbijanje iregularnih migracija.

Izmenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Ministarstvu unutrašnjih poslova, dana 27. septembra 2019. godine, formirano je Odeljenje za suzbijanje iregularnih migracija. Polazna osnova za formiranje ovog Odeljenja je proaktivni pristup Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije u cilju ispunjenja dela aktivnosti iz Akcionog plana Strategije, kao i aktivnosti iz Akcionog plana za poglavlje 24,

potpoglavlje Migracije, a u cilju jačanja sistema sprečavanja i suzbijanja ilegalnih migracija u Republici Srbiji, međunarodnu saradnju u ovoj oblasti i nacionalnu koordinaciju, sa akcentom na saradnji različitih organizacione jedinice Ministarstva unutrašnjih poslova.

Uzimajući u obzir migracione tokove i predviđajući kontinuirani migratorni pritisak na Republiku Srbiju, obaveze Uprave granične policije u pogledu sprovođenja Strategija i Akcionih planova u ovoj oblasti, kao i činjenicu da je suzbijanje iregularnih migracija od strateškog interesa za Republiku Srbiju, kao zemlje kandidata za članstvo u EU, intenzivirane su aktivnosti na suzbijanju ilegalnih migracija u novoformiranoj Službi za strance. Odeljenje za suzbijanje iregularnih migracija odgovorno je za radnje koje preduzimaju organizacione jedinice granične policije, usmerava i nadgleda rad regionalnih policijskih uprava, predlaže mere i planira aktivnosti na poboljšanju policijske prakse u vezi sa pitanjima iregularnih migracija. Pored toga, organizuje, sprovodi i direktno učestvuje u međunarodnim i regionalnim akcijama na polju suzbijanja iregularnih migracija.

Takođe, pored postojećeg Prihvatišta za strance u Padinskoj Skeli, formirano je i Prihvatište za strance u Plandištu i Prihvatište za strance u Dimitrovgradu. U okviru projekta MADAD predviđeno je proširenje postojećih kapaciteta Prihvatišta za strance u Padinskoj Skeli izgradnjom još jednog objekta, koji će biti povezan sa postojećim i u kom će smeštajni kapacitet biti povećan za još 60 mesta. Ukupan smeštajni kapacitet nakon završetka objekta čija je izgradnja započeta početkom septembra 2020. godine a predviđeni rok završetka je do kraja 2021. godine (do kada je produženo trajanje ovog projekta) biće 110 mesta.

Kada je reč o objektima Prihvatišta za strance u Plandištu i Dimitrovgradu, isti su od strane Ministarstva unutrašnjih poslova od Međunarodne organizacije za migracije (IOM-a) preuzeti u decembru 2019. godine, a po preuzimanju nastavljeni su radovi na obezbeđivanju tehničkih uslova za smeštaj stranaca u ove objekte koji su, u skladu sa projektom, prepoznati kao pretprihvatni centri za registraciju migranata. U ovom trenutku još uvek nije došlo do smeštaja državljana trećih zemalja u ove objekte iz tehničkih razloga. Planirano je da, nakon završetka projekta MADAD (kraj 2021. godine) za ove objekte bude izvršene prenamena i da budu stavljeni u režim pojačanog policijskog nadzora. Smeštajni kapacitet u oba objekta je po 100 ležajeva.

U Prihvatištu za strance u Padinskoj Skeli sistematizovano je i raspoređeno 37 policijska službenika, budući da je nakon završenog kursa u Centru za osnovnu policijsku obuku u Sremskoj Kamenici primljeno 14 polaznika kursa na radno mesto granični policajac. U Prihvatištima za strance u Plandištu raspoređena su 2 (sistematizovano je 7 radnih mesta), dok u Prihvatištu za strance u Dimitrovgradu trenutno raspoređeno 5 policijskih službenika (sistematizovano je 8 radnih mesta).

U okviru Službe za granicu formirano je 8 Regionalnih centara, koji u svom sastavu imaju 40 stanica granične policije i 83 granična prelaza.

Na nivou regionalnih centara Uprave granične policije i Stanice granične policije u Beogradu i Nišu formirani su Odseci za borbu protiv prekograničnog kriminala i iregularnih migracija, u Policijskoj Upravi za grad Beograd u Upravi za strance, u okviru Odeljenja za kontrolu preduzetih mera prema strancima, suzbijanje iregularnih migracija i operativne poslove, formiran je Odsek za suzbijanje iregularnih migracija, u područnim policijskim upravama u Novom Sadu i Nišu formirana su Odeljenja za strance i suzbijanje iregularnih migracija, dok su u ostalih 24 područne policijske uprave formirani Odseci za strance i suzbijanje iregularnih migracija.

U martu 2019. godine usvojen je Pravilnik o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta u Komesarijatu za izbeglice i migracije. Komisija Vlade Republike Srbije za dala je saglasnost za popunjavanje 15 radnih mesta. Kako bi se obezbedili odgovarajući administrativni kapaciteti unutrašnja organizacija Komesarijata je izmenjena na način da se maksimalno iskoriste postojeći resursi i prilagode potrebama trenutnih migratornih kretanja kroz Republiku Srbiju. Komesarijat je pripremio Poseban program obuka prema kome se obezbeđuju obuke za zaposlene. Dodatno, u skladu sa potrebama posla i relevantnošću ponuđenih treninga, Komesarijat učestvuje i u treninzima koje organizuju drugi organi, međunarodne institucije ili NVO.

Infrastruktura za prihvatanje povećanog priliva migranata na teritoriju Republike Srbije se kontinuirano unapređuje. Troškovi i potrebe se redovno prate i procenjuju, a lakšem upravljanju doprinose i različiti alati razvijeni za potrebe Komesarijata. Republika Srbija izdvaja značajna sredstva za potrebe migranata. Međutim, ne postoji realna mogućnost da samostalno podnese teret povećanog tranzita iregularnih migranata preko njene teritorije. Kroz blisku saradnju sa EU, do sada je zajednički obezbeđeno funkcionisanje prihvata migranata. Trenutni kapaciteti iznose 6.000 mesta u objektima pogodnim za duže zadržavanje i dodatnih 20% rezervnih mesta u objektima namenjenim kraćem zadržavanju. U saradnji sa EASO, Komesarijat za izbeglice i migracije razvija mehanizme za kontinuirano praćenje i evaluaciju uslova prihvata, a u saradnji sa UNHCR ih redovno meri i objavljuje izveštaje o stanju u centrima.

Sredstva za rekonstrukciju i opremanje novog centra za azil su obezbeđena u okviru projekta IPA 2014 „Proširenje postojećih kapaciteta za smeštaj tražilaca azila“. Ugovori za radove, nadzor i nabavku su potpisani u decembru 2018. Godine. Na ovaj način će se unaprediti uslovi smeštaja u delu vojnog kompleksa Bora Marković u Obrenovcu koji je dat Komesarijatu u cilju obezbeđivanja dovoljnih kapaciteta. Pored ovoga, obezbeđena su i sredstva iz MADAD fonda za unapređenje uslova smeštaja u centrima, a koja se implementiraju preko IOM-a. U skladu sa procedurom programiranja IPA sredstava, Ministarstvo za evropske integracije je podnelo predlog projekta za finansiranje u okviru Finansijskog sporazuma za IPA 2019 - 2020. godine.

Smeštajni kapaciteti se kontinuirano unapređuju kako bi se usaglasili i sa EASO standardima.

Problemi, zaključci, preporuke: Kontinuirano se vrši praćenje migracionih tokova i podizanje kapaciteta Ministarstva unutrašnjih poslova i Komesarijata za izbeglice i migracije Republike Srbije u slučaju velikog priliva iregularnih migranata, kako u institucionalnom smislu, tako i u smislu sprovođenja neophodnih obuka za postupanje sa iregularnim migrantima. Imajući u vidu složenost i multisektorsku saradnju u oblasti iregularnih migracija, neophodno je nastaviti sa podizanjem broja zaposlenih, kao i opredeljivanjem neophodnih finansijskih sredstava iz budžeta, posebno u slučaju velikog priliva iregularnih migranata. U tom smislu, kao najznačajni rezultat sistemskog unapređenja kapaciteta ljudskih resursa u oblasti suprotstavljanja iregularnim migracijama ocenjuje se uspostavljanje dva nova Prihvatilišta za strance u Dimitrovgradu i Plandištu, gde će se smeštati lica koje je potrebno udaljiti u zemlju porekla, i koji imaju status objekta pod pojačanim policijskim nadzorom koji su u nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova. U tom smislu, neophodno je da se nakon uspostavljanja ovih objekata dodatno sistematizuju i popune radna mesta u tim objektima koja su neophodna za nesmetano funkcionisanje istih, au cilju nesmetanog prihvata i smeštaja iregularnih migranata koje je potrebno prinudno udaljiti sa teritorije Republike Srbije. Takođe je neophodno nastaviti sa popunjavanjem radnih mesta u Komesarijatu za izbeglice i migracije, naročito u Odeljenju za koordinaciju poslova u centrima za azil i prihvatnim centrima. Obezbeđivanje odgovarajućih obuka za sve angažovane službenike je ključno za upravljanje migracionim tokovima usklađeno sa međunarodnim standardima.

3.2.3. POSEBAN CILJ 3. Obezbeđena podrška u sistemu zaštite, posebno za ranjive grupe iregularnih migranata

S obzirom da su tranzitne migracije kroz Republiku Srbiju po svojoj prirodi mešovite, odnosno veliki procenat migranata pripada kategoriji koja ispunjava uslove za međunarodnu zaštitu i potiče iz zemalja iz kojih dolaze izbeglice, predviđena aktivnost koja se odnosi na usklađenost uslova u objektima za smeštaj sa standardima prihvata koje je preporučio EASO se sprovodi kontinuirano. U slučaju masovnog priliva primenjuju se humanitarnim SPHERE standardi. Uslovi u svim centrima se redovno nadgledaju zajedno sa UNHCR-om, a izveštaj o profilima centra objavljen je na veb stranici Komesarijata. Ključni zahtevi koji se prate su:

- **Smeštaj** - sve lokacije imaju pristup javnom prevozu, prodavnici za dnevne potrebe i javnim službama poput pošte. U većini centara postoji organizovana primarna zdravstvena služba, kao i prisustvo lokalnog centra za socijalni rad. U svim centrima postoji odvojeni prostor za spavanje i zajednički prostor, trpezarije i prostor za različite okupacione, obrazovne i neformalne aktivnosti. Da bi se osigurala porodična privatnost, postoje centri namenjeni porodicama i centri namenjeni smeštaju samaca. Dva centra su namenjena samo smeštaju maloletnika bez pratnje. Čišćenje zajedničkih prostorija i sanitarnog prostora obezbeđuje Komesarijat, dok korisnici vode računa o higijeni u svojim sobama. Svi objekti su opremljeni odgovarajućim komunikacionim uređajima (WiFi internet je besplatan). Obezbeđeni su toaleti i kupatila sa toplom vodom u skladu sa navedenim standardima. Zbog velikog broja korisnika (više od 58.000 novih dolazaka u centre tokom 2020. godine) održavanje objekata zahteva značajna finansijska sredstva.

- **Prehrambeni i neprehrambeni proizvodi** - u svim centrima obezbeđuju se tri obroka, od kojih su dva topla obroka. Sva hrana je higijenski kontrolisana i ispunjava standarde propisanog kvaliteta. Uzimaju se u obzir posebni kulturološki zahtevi. Neprehrambeni artikli, poput sredstava za ličnu higijenu redovno se distribuiraju, dok se odeća distribuira u skladu sa raspoloživošću.

- **Pružanje informacija** - sve informacije u vezi sa kućnim redom, mehanizmom žalbi, pristupa postupku azila, AVR-om i drugim relevantnim temama pružaju se štampanim ili video materijalima.

- **Identifikacija osoba sa posebnim potrebama** - kontinuirana identifikacija osoba sa posebnim potrebama obaveza je službenika za prijem, od samog prijema, pa tokom celog perioda boravka. Na osnovu identifikacije ranjivih kategorija, lica se dalje upućuju u nadležnu službu, uglavnom u lokalni centar za socijalni rad.

- **Obrazovanje, psihosocijalne i rekreativne aktivnosti** - Sva deca su upisana u osnovnu školu, dok upis u srednju školu sa sobom nosi veliki broj prepreka koje proizilaze pre svega zbog njihovog vrlo kratkog zadržavanja. Psihološku podršku pruža Ministarstvo zdravlja u svim centrima, a različite profesionalne i rekreativne aktivnosti pružaju se u skladu sa raspoloživim resursima.

Zbog stalnog migracionog pritiska na prihvatni sistem, većina sredstava potrebnih za nesmetan rad prihvatnih centara obezbeđuju se iz IPA fondova i to kroz specijalne mere. Trenutno Komesarijat sprovodi dva projekta pod nazivom „EU podrška upravljanju migracijama u Srbiji - usluge prijema i zaštite“, faza I i II, finansirana kroz specijalne mere.

Kovid epidemija

Nakon širenja SARS-CoV-2 u susednim zemljama, Komesarijat je uveo niz mera kako bi sprečio širenje virusa KOVID 19 među migrantima smeštenim u centrima. Propisana je Direktiva komesara za zaposlene, kao i Uputstvo za korisnike na osnovu Nacionalnog protokola za postupanje u slučaju pojave KOVID 19. Podignuti su kriterijumi za higijenski standard i započeto je informisanje i edukacija korisnika o značaju i prevenciji bolesti. Veliki broj dobrovoljaca među migrantima podržavao je osoblje Komesarijata u sprovođenju preventivnih mera. Održani su koordinacioni sastanci sa svim ustanovama primarne zdravstvene zaštite i zavodima za javno zdravlje na čijim teritorijama se centri nalaze. Dodatni materijal za ličnu i kolektivnu higijenu, dezinfekciju, maske i rukavice obezbeđeni su za zaposlene i korisnike. Izbijanjem epidemije u Srbiji i uvođenjem mera od strane Vlade došlo je do povećanja broja smeštenih osoba i preopterećenosti centara. U vreme proglašenja vanrednog stanja na teritoriji Republike Srbije 15. marta, u centrima je bilo smešteno 5912 osoba. Do kraja vanrednog stanja dostignut je najveći broj od 9105 smeštenih osoba. Da bi obezbedio vanredni smeštaj za sve osobe, Komesarijat je unapred povećao kapacitete za smeštaj u redovnim objektima pretvarajući neke zajedničke prostore u spavaonice, kao i obezbeđivanje šatora za kraći boravak. Pored toga, obezbeđen je i vanredni smeštaj u raspoloživim šatorima. Nabavljeni su i pušteni u rad dodatni rab-holovi ukupnog kapaciteta 560 kreveta. Pored toga, za potrebe Komesarijata identifikovane su još dve lokacije za uspostavljanje objekata za hitni smeštaj na Miratovcu i Moroviću. Prenosivi toaleti i sanitarni kontejneri su kupljeni kako bi se obezbedili potrebni sanitarni standardi. Sve vreme, neometano vodosnabdevanje, kao i dovoljan broj toaleta bili su na raspolaganju svim smeštenim licima, dok su pristup toploj vodi i tuševima bili obezbeđeni u najkraćem periodu. Tokom prvog epidemijskog talasa nije bilo slučajeva KOVID 19 u prihvatnim centrima, dok je nakon ukidanja mera bilo 22 potvrđena slučaja do kraja 2020. godine.

Prosečan broj smeštenih osoba u 2019. godini je bio 3.327, a u 2020. godini bio je 5993. Najveći broj smeštenih bio je u aprilu 2020. za vreme ograničenja kretanja zbog epidemije, kada je stopa popunjenosti iznosila 147%.

Aktivnosti koje se odnose na pripremljenost za slučaj masovnog priliva se sprovode u kontinuitetu. Plan reagovanja za slučaj masovnog priliva migranata se redovno ažurira u skladu sa aktuelnom situacijom na godišnjem nivou. Kroz projekat "Regionalna podrška upravljanju migracijama koji je osetljiv na potrebe zaštite na Zapadnom Balkanu i turskoj" održana je inicijalna obuka o EASO metodologiji kriznog planiranja. U okviru druge faze ovog projekta, predviđena je dalja obuka službenika koji pripremaju plan reagovanja.

Od početka masovnog priliva migranata otvoreno je 14 prihvatnih centara koji obezbeđuju prihvat i smeštaj migranata. Zajedno sa pet centara za azil, ukupni kapacitet je 6000 kreveta, uz dodatnih 10% za vanredne situacije. Nakon naglog povećanja broja smeštenih osoba u martu 2020. godine izazvanog zatvaranjem granica i ograničenjem kretanja zbog pandemije, ovaj broj je povećan na 20%, a uspostavljena su dva privremena centra šatorskog tipa kako bi se moglo smestiti više od 9000 migranata za vreme vanrednog stanja usled epidemije KOVID. Nakon ukidanja restriktivnih mera, dva privremena centra su zatvorena (od kojih je jedan moguće koristiti i dalje), dok je centar u Dimitrovgradu u stanju pripravnosti. Preostalih 18 centara je u potpunosti operativno.

Većini migranata je potrebna neka vrsta podrške, uglavnom psihosocijalne, starateljske podrške ili čak opsežnog rada sa decom, ženama, devojkama i decom bez pratnje i razdvojenom decom, maloletnika bez pratnje koja su žrtve torture, trgovine ljudima, nasilja u porodici ili zanemarivanja. S tim u vezi, prema relevantnom pravnom okviru, socijalne službe su dužne da ponude starateljsku zaštitu, zastupanje u svim procesnim slučajevima prema

Porodičnom zakonu, kao i pomoć i koordinaciju sa drugim relevantnim službama (azil, pravosuđe, zdravstvo, obrazovanje, zapošljavanje, itd.). Posao socijalnog radnika podrazumeva znanje, veštine i empatiju kako bi se izvršila početna i dubinska analiza svakog pojedinačnog rizika, snage i slabosti, sačinio sveobuhvatan i koordiniran plan podrške svakom pojedincu i izvršili i/ili nadgledali pružanje potrebnih usluga. U migracionom kontekstu to je još teže, jer socijalne službe Republike Srbije uglavnom imaju teritorijalnu nadležnost, a migranti obično ostaju na jednom mestu relativno kratko, kao i to da jezička barijera predstavlja ozbiljan izazov za efikasne napore u zaštiti. U tom pogledu, donatorska podrška predstavlja ključni element u efikasnoj zaštiti migranata i ista obezbeđuje resurse (kadrovske, finansijske, logističke, koordinacione i znanje) da Republika Srbija adekvatno odgovori na potrebe migrantske populacije. Koristi su dugoročne s obzirom na to da se sistem upoznaje sa rizicima, izazovima i potrebama migracionih tokova i prilagođava se činjenici da je za migracije potrebno izvršiti odgovarajuća normativna, finansijska i organizaciona prilagođavanja kako bi moglo da se efikasno i efektivno pružaju usluge u skladu sa potrebama korisnika. U tom smislu, u oblasti socijalne zaštite od početka migrantske krize obučeno je nekoliko stotina ljudi i pripremljeno za rad sa migrantskom populacijom, tako da sada postoji značajan profesionalni kadar koji se može koristiti za rad u državnim organima i drugim nacionalnim i međunarodnim organizacijama.

Tokom 2020. godine na teritoriji Republike Srbije prosečno je bilo prisutno 362,25 maloletnika i maloletnika bez pratnje (maksimalno 691, najmanje 133), od kojih je prosečno 35 bilo smešteno u ustanovama socijalne zaštite. U većini slučajeva indikovane su višestruke ranjivosti i potreban je specijalizovani pristup kako bi se ojačala njihova otpornost i/ili pripremili za integraciju, dobrovoljni povratak u zemlju porekla ili spajanje porodice. U 2020. godini bilo je oko 60.000 novih dolazaka, od kojih je 10% dece, 5% žena i preko 2.000 maloletnika i maloletnika bez pratnje od kojih je 122 bilo smešteno u 5 prihvatilišta za maloletnike bez pratnje (tri državna i dva NVO). Imajući u vidu situaciju sa pandemijom COVID-19 i činjenicu da su u zemlji postojala tromesečna ograničenja, broj maloletnika bez pratnje je sličan onome iz 2019. godine (u proseku 371,92), što znači da se kretanje maloletnika bez pratnje povećalo za najmanje 20-30%, ali je bilo inhibirano ograničenjima kretanja na svim rutama. Takođe, MRZBSP uvelo je posebne zaštitne mere za sve korisnike i osoblje u institucijama socijalne zaštite u cilju zaštiti od širenja zaraze. Centri za socijalni rad doneli su oko 1.500 rešenja o starateljstvu i imale preko 16.000 različitih intervencija sa migrantima koje uključuju: procenu rizika i stanja korisnika, intervju, porodično savetovanje, zastupanje šticećenika u postupcima azila, sudskim postupcima, praćenje šticećenika prilikom zdravstvenih intervencija, transporta, spajanje porodice, pružanje psihosocijalne podrške, podrška merama integracije, pomoć u integraciji na tržište rada, podrška deci i porodicama u obrazovanju, organizacija drugih obrazovnih i stručnih obuka, slobodne aktivnosti, briga o deci u ustanovama socijalne zaštite za smeštaj korisnika, identifikacija i zaštita žrtava trgovine ljudima i žrtava rodno zasnovanog nasilja i mnogi drugi poslovi. Na kraju 2020. godine oko 600 maloletnika bez pratnje je ostalo i dalje pod starateljstvom centara za socijalni rad.

Svakodnevno više od 100 profesionalnih i pomoćnih radnika u sistemu socijalne zaštite je angažovano u radu sa migrantima. To su: voditelji slučaja, staratelji, socijalni radnici, terenski socijalni radnici, vaspitači, terenski koordinatori i osoblje MRZBSP. Oni pružaju efikasnu i efektivnu organizaciju i koordinaciju na terenu i omogućavaju pristup uslugama svim korisnicima u skladu sa standardima Agencije EU za podršku azilu (EASO) za smeštaj i prijem migranata i maloletnika bez pratnje. Jedna deo je angažovan preko projekata, dok je drugi deo stalno zaposleno osoblje.

Pandemija COVID-19 predstavlja novi izazov za sve službe u Srbiji, uključujući i one uključene u upravljanje migracijama. Iako su ograničenja kretanja i vanredno stanje ukinuti početkom maja, i dalje važe posebne zdravstvene mere zaštite, posebno u centrima za smeštaj maloletnike bez pratnje sa posebnim fokusom na zaštitu najugroženijih grupa, poput dece. MRZBSP isporučuje dodatne količine zaštitne opreme za sve ustanove i osoblje socijalne zaštite koji rade sa migrantima, sprovodeći dodatni pregled osoblja i korisnika, kao i testiranje i preventivnu izolaciju u slučaju sumnji ili potvrđenog

kontakta sa zaraženim osobama. Nije bilo slučajeva zaraze među migrantima i maloletnika bez pratnje u bilo kom objektu do poslednjeg kvartala 2020. godine, a nijednog slučaja zaraze među migrantima smeštenim u ustanovama socijalne zaštite. Glavni problemi su nedostatak adekvatnog smeštaja za pozitivne na prisustvo KOVID-19 ili onih koji čekaju rezultate PCR testa, kao i njihov transport. Takođe, nemaju sve ustanove za smeštaj maloletnika bez pratnje odgovarajuće uslove za izolaciju korisnika, a postoji i nedostatak medicinskog osoblja.

U toku 2019. godine, u ustanovama socijalne zaštite za smeštaj maloletnih migranata bez pratnje u Beogradu bilo je smešteno ukupno 65 maloletnih migranata. U smeštajnim objektima u Nišu bilo je smešteno ukupno 138 maloletnih migranata.

U toku 2020. godine, u ustanovama socijalne zaštite za smeštaj maloletnih migranata bez pratnje primenjivane su posebne mere zaštite od širenja virusa COVID-19, tako da nijedan slučaj zaraze nije zabeležen među maloletnicima. U ustanovama za smeštaj u Beogradu bilo je smešteno ukupno 46 maloletnih migranata. U smeštajnim objektima u Nišu bilo je smešteno ukupno 45 maloletnih migranata.

Pored tri institucije u sistemu socijalne zaštite, postoje i dve koje vode organizacije civilnog društva koje takođe smeštaju maloletnike isključivo na osnovu odluke centara za socijalni rad, pod čijim su stručnim nadzorom. To su Jezuitska služba za izbeglice „Integration House Pedro Arupe“ u Beogradu sa kapacitetom za smeštaj 15 osoba i „Sigurna kuća“ (Border free) u Loznici sa kapacitetom za smeštaj 14 osoba. U Kući za integraciju Pedro Arupe je tokom 2020. godine bilo smešteno ukupno 16 maloletnika, dok je u Sigurnoj kući bilo smešteno 21 maloletnika tokom istog perioda. Tokom 2020. godine u pet ustanova za smeštaj maloletnika bez pratnje je smešteno ukupno 122 maloletnika. Pored gore pomenutih ustanova, najveći broj maloletnika bio je smešten u centrima za azil u Bogovađi i Sjenici.

U decembru 2019. godine otpočeo je projekat „Podrška EU u upravljanju migracijama u Srbiji – Unapređenje smeštajnih kapaciteta, socijalne zaštite i pristupa obrazovanju“ (Specijalna mera 6), kao nastavak projekta „Nastavak podrške za povećanje i unapređenje kapaciteta za upravljanje migrantskom krizom u RS – MADAD 2“. Trajanje projekta je 18 meseci (planira se produžetak za dodatna 3 meseca – do oktobra 2021).

Najbitnije aktivnosti na projektu su:

- angažovanje stručnog i pomoćnog osoblja za ustanove socijalne zaštite i MRZBSP (angažovano članova jedinice za upravljanje projektom i regionalnih koordinatora koji su zaduženi za upravljanje, koordinaciju i nadzor nad sprovođenjem aktivnosti; zapošljavanje dodatnog profesionalnog i stručnog osoblja u ustanovama socijalne zaštite (navedena lica su privremeno angažovani radnici koji obavljaju svoje poslove u skladu sa zakonima koji uređuju oblast socijalne i porodično-pravne zaštite); na terenu je angažovano 4 voditelja slučaja, 9 profesionalnih staratelja i 24 terenska stručna radnika u 16 centara za socijalni rad, zatim 18 vaspitača u tri ustanove socijalne zaštite, 1 radnik u Centru za zaštitu žrtava trgovine ljudima, 1 prevodilac za arapski jezik i jedan za engleski jezik, kao i 11 pomoćnih radnika. Pored toga Jedinica za upravljanje projektom ima 4 člana i tim od 5 regionalnih koordinatora. Ukupno je preko projekta angažovana 78 osoba. Poseban doprinos Projekta su regionalni koordinatori koji u prethodnim projektima koje je sprovodilo MRZBSP u kontekstu koordinacije migracijama nisu postojali. Angažovana lica na terenu imala su preko 16.000 intervencija u periodu od 13.12.2019. godine do 31.12.2020. godine i još 2.389 drugih aktivnosti;

- pokrivanje svih tekućih troškova ustanovama za smeštaj maloletnih migranata bez pratnje (trenutno ukupno 40 mesta za smeštaj (30 za dečake i 10 za devojčice), 30 novih mesta treba pustiti u rad u Zavodu za vaspitanje dece i omladine u Beogradu. U projektu direktno učestvuju Zavod za vaspitanje dece i omladine Beograd (15 mesta), Zavod za vaspitanje omladine Niš (15 mesta) i Dom „Jovan Jovanović - Zmaj“ – CZODO/Zvečanska (10 mesta) – od 13.12.2019. godine do 31.12.2020. godine na smeštaju je bilo 85 maloletnika sa provedenih 8.305 smeštajnih dana. Pored toga u istom periodu u prihvatilištima kojima rukovode partnerske organizacije bilo je smešteno još 37 maloletnika, što je ukupno 122 u 2020. godini. U istom periodu izvršeno je 5.028 procesa identifikacije maloletnika, transportovano je 1.358 pre svega uz podršku Komesarijata za izbeglice i migracije i međunarodnih partnera, ali i sopstvenim resursima;

- snabdevanje gorivom za potrebe rada ustanova sa migrantima (učestvuju 17 ustanova socijalne zaštite);

- finansiranje infrastrukturnih radova radi povećanja/poboljšanja uslova smeštajnih kapaciteta ustanovama za smeštaj. Potpuno je renovirana jedinica za smeštaj u Vodovodskoj (ZVDO BGD) i povećan je smeštajni kapacitet za 100% (sa 15 na 30). Vrednost radova je 93.000 evra iz projekta i 4.400.000 dinara iz Budžeta Republike Srbije, preko Kancelarije za javna ulaganja. Obezbeđen je novi kotao na pelet u ZVO Niš (13.000 evra) i očekuje se renoviranje ove ustanove u 2021. godini (procenjena vrednost radova oko 45.000 evra);

- finansiranje troškova smeštaja i ishrane zaposlenih.

MRZBSP je potpisalo sporazume o saradnji sa 20 ustanova socijalne zaštite o saradnji na sprovođenju projektnih aktivnosti. Sporazum o implementaciji između IOM i MRZBSP potpisan je u martu 2020. godine. Ukupan procenjeni trošak za prvih 12 meseci projekta iznosi oko 900.000 evra (oko 52% predviđenog budžeta), a u planu je produženje projekta do 30.09.2021. godine.

Monitoring posete su izuzetno koristan instrument kojim se olakšava međuinstitucionalna komunikacija, pruža podrška ustanovama socijalne zaštite (ali i drugima) u radu sa migrantima i obezbeđuje efikasnost u sprovođenju zakonskih nadležnosti i projektnih zadataka i aktivnosti. Zahvaljujući monitoring posetama omogućava se olakšana komunikacije pre svega između angažovanih ljudi na terenu i regionalnih koordinatora, a samim tim brži protok informacija. Takođe, monitoring posete su od ključnog značaja za upravljačku jedinicu koja na taj način dodatno vrši nadzor i kontrolu nad realizacijom projektnih aktivnosti. U 2020. godini organizovano je 21 monitoring poseta sa više od 50 posećenih institucija, centara za socijalni rad i prihvatnih centara.

Kako bi se ostvarila efikasna koordinacija sa svim angažovanim terenskim radnicima, starateljima, voditeljima slučaja i vaspitačima, regionalni koordinatori su razvili modele komunikacije sa projektno angažovanim radnicima koji podrazumevaju dnevno, nedeljno i mesečno izveštavanje. Regionalni koordinatori su u neprekidnoj komunikaciji sa angažovanim licima na terenu i pružaju im stručnu i blagovremenu podršku. Zahvaljujući brzom protoku informacija i direktnom uključivanju u rešavanje pojedinačnih slučajeva na terenu, moguće je mapirati potrebe, kvalitet zaštite i kapacitete sistema u koordinaciji migracijama. Upravljačka jedinica, zahvaljujući detaljnoj statistici koju izrađuju regionalni koordinatori, uspešno vrši distribuciju sredstava sa projekta i odgovara na svakodnevne izazove. Regionalni koordinatori redovno učestvuju i na koordinacionim sastancima o zaštiti migranata sa predstavnicima drugih pružalaca usluga.

Zahvaljujući partnerima, pre svega UNHCR i nevladinoj organizaciji IDEAS (Centar za istraživanje i razvoj društva) MRZBSP uspelo je da organizuje niz obuka, radionica i treninga za angažovana lica na terenu u cilju njihove edukacije, pružanja kvalitetnije socijalne zaštite osetljivim kategorijama, ali i razmene iskustava među kolegama. Zbog epidemiološke situacije, većina obuka se održala putem različitih internet platformi.

U okviru Projekta „Regionalna podrška u zaštiti osetljivih migracija na Zapadnom Balkanu i Turskoj“, IPA II – faza 2, aktivnosti MRZBSP su: obuke radnika centara za socijalni rad na temu dobrovoljni povratak (AVRR) maloletnika, obuke radnika centara za socijalni rad na temu rada sa ranjivim kategorijama, stručna podrška centrima za socijalni rad u radu sa maloletnim migrantima bez pratnje i ostalim ranjivim kategorijama, jačanje starateljske zaštite maloletnim migrantima bez pratnje (angažovanje 2 profesionalna staratelja), podrška Nacionalnoj službi za zapošljavanje u vidu prevođenja za potrebe rada sa migrantskom populacijom.

Od strane ministra unutrašnjih poslova doneto je Uputstvo o standardnim operativnim procedurama za postupanje prema iregularnim migrantima i strancima koji izraze nameru da podnesu zahtev za azil, koje je stupilo na snagu dana 29.09.2020. godine. U stavu 5 navedeno je postupanje prema ranjivim kategorijama strancima, koje glasi: „U postupku prema iregularnim migrantima/strancima koji izraze nameru da podnesu zahtev za azil vodi se računa o specifičnoj situaciji osoba sa posebnim potrebama, kao što su maloletnici, lica potpuno ili delimično lišena poslovne sposobnosti, deca odvojena od roditelja ili staratelja, osobe sa invaliditetom, stare osobe, trudnice, samohrani roditelji sa maloletnom decom i lica koja su bila izložena mučenju, silovanju ili drugim teškim oblicima psihološkog, fizičkog ili seksualnog nasilja. U navedenom slučaju iregularni migrant/stranac koji izrazi nameru da podnese zahtev za azil se upućuju nadležnim službama (Centar za socijalni rad, centri za zdravstvenu zaštitu, Centar za zaštitu žrtava trgovine ljudima itd.) radi zaštite njihovih prava”.

Od značaja za zaštitu posebno ranjivih grupa migranata navodimo da je tokom novembra 2018. godine usvojen Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći koji se primenjuje od oktobra 2019. godine koji kao „ex lege“ korisnika prava na besplatnu pravnu pomoć navodi i tražioce azila i žrtve trgovine ljudima bez obzira na materijalne kriterijume.

U drugoj polovini 2019. godine zaposleni u Komesarijatu za izbeglice i migracije Republike Srbije, raspoređeni na radna mesta terenskih radnika u Centrima za prihvatanje migranata pohađali su obuke: Zaštita migranata, Kulturna medijacija, Prava nepraćene i razdvojene dece migranata, Standardi očuvanja i dobrobiti korisnika.

U okviru MADAD projekta, za 35 policijskih službenika organizovan je trening „Kulturna meditacija-kulturne razlike“ u organizaciji IOM-a.

Problemi, zaključci, preporuke: Prilikom izrade budućih strateških dokumenata potrebno je predvideti realizaciju aktivnosti koje se odnose na dalju podršku ranjivih grupa iregularnih migranata kroz različite projekte međunarodnih organizacija, ili organizacija civilnog društva. Takođe, u cilju zaštite maloletnika bez pratnje, a u skladu sa analizom potrebnih smeštajnih kapaciteta, iste proširiti u cilju adekvatne zaštite ove kategorije iregularnih migranata, sa posebnim osvrtom na obavezu određivanja privremenih staratelja za maloletnike bez pratnje, prilikom svakog pojedinačnog postupanja nadležnih organa prema maloletnim licima. Takođe, neophodno je nastaviti rad na izgradnji kapaciteta ustanova socijalne zaštite za pružanje usluga migrantskoj populaciji, posebno centara za socijalni rad, te preduzeti aktivnosti u nastavku obezbeđivanja projektnog finansiranja sistema socijalne zaštite nakon 31.12.2021. godine (nakon završetka Specijalne mere 7).

3.2.4 POSEBAN CILj POSEBAN CILj 4. Vraćanje iregularnih migranata u zemlju porekla iz zemlje tranzita

U okviru Službe za strance, od početka 2019. godine sistematizovano je Odeljenje za prihvatanje i smeštaj stranaca, a koje sačinjavaju Odsek za prihvatanje i smeštaj stranaca, Prihvatilište za strance u Padinskoj Skeli, Dimitrovgradu i Plandištu. Prihvatilište za strance je definisano odredbama Zakona o strancima kao objekat pod pojačanim policijskim nadzorom i kao objekat za smeštaj stranaca kojima nije dozvoljen ulazak u Republiku Srbiju ili za koje je doneto Rešenje o vraćanju ili proterivanju, a koja nije moguće odmah udaljiti u zemlju porekla. Strancima koje je potrebno prinudno udaljiti donose se Rešenja o smeštaju u Prihvatilište, u skladu sa odredbama Zakona o strancima donosi područna policijska uprava prema mestu zaticanja stranca, odnosno granična policija.

Zakonom o strancima su propisani uslovi zbog kojih se strancima može odrediti smeštaj i boravak u Prihvatilištu, a koji se odnose na postojanje rizika da stranac neće biti dostupan nadležnom organu za sprovođenje prinudnog udaljenja (risk of absconding), odnosno ukoliko stranac ometa ili izbegava pripremu za vraćanje. Protiv rešenju o određivanju boravka u Prihvatilištu može se izjaviti tužba Upravnom sudu u roku od 8 dana od dana prijema rešenja. Prilikom smeštaja stranca kome je određen boravak u Prihvatilištu, primenjuju se odredbe Pravilnika o kućnom redu i pravilima boravka u Prihvatilištu, kojim su propisana njegova prava i obaveze za vreme boravka u Prihvatilištu, kao i kućni red i pravila boravka prilikom boravka u Prihvatilištu („Službeni glasnik RS“ br. 42/2018).

U skladu sa Zakonom o strancima, Zaštitnik građana vrši nadzor nad postupkom prinudnog udaljenja. Saradnja sa Zaštitnikom građana se ocenjuje kao izuzetno uspešna. U tom smislu u toku 2019. godine bilo je 8 poseta Zaštitnika građana Prihvatilištu za strance u Padinskoj Skeli, a u 2020. godini 17 poseta. Prilikom svake posete dostavljani su Izveštaji o izvršenom nadzoru i date preporuke za dalje unapređenje uslova smeštaja i prinudnog udaljenja stranca iz Republike Srbije. Nakon svakog izveštaja od strane Ministarstva unutrašnjih polova dostavljani su odgovori na date preporuke u smislu obaveštavanja Zaštitnika građana o merama koje je MUP preduzeo u cilju prihvatanja preporuka i eventualnih razloga zbog kojih je po nekoj od preporuka postupanje ostavljeno za kasniji period. Zaštitnik građana je, u skladu sa svojim ovlašćenjima tokom 2019. godine bio prisutan u 8 realizacija prinudnog udaljenja za 22 lica, dok je tokom 2020. godine bio prisutan u 17 realizacija prinudnog udaljenja za 39 lica.

Nakon pribavljanja putne isprave ili putnog lista za realizaciju povratka stranca smeštenog u Prihvatilište, odnosno po dobijanju saznanja o tačnom datumu kontakta sa organima susednih država o primopredaji lica, stranac koji se udaljava obaveštava se odmah na jeziku koji razume ili se opravdano može pretpostaviti da ga razume štićenik. U skladu sa preporukom Zaštitnika građana, ovo obaveštenje se dostavlja strancu nekoliko dana ranije od dana predviđenog za udaljenje, kako bi lice imalo dovoljno vremena da se psihički pripremi za povratak.

Takođe, ukoliko štićenik izrazi želju da kontaktira nekoga od članova porodice u zemlji porekla, licu se omogućava da telefonskim putem da kontaktira željeno lice. U slučajevima kada je bila potrebna psiho - socijalna i medicinska podrška radi pripreme prinudnog udaljenja angažovani su zdravstveni radnici nadležnih zdravstvenih ustanova. Prilikom sprovođenja prinudnog udaljenja policijski službenici imaju zakonski osnov za upotrebu sredstava za vezivanje kao fizičke snage ali se iste veoma retko primenjuju jer se iscrpljuju svi mogući resursi kako bi lice saradivalo u sprovođenju postupka vraćanja.

U Prihvatište za strance u Padinskoj Skeli, tokom 2020. godine u redovne posete dolazili su predstavnici Beogradskog centra za ljudska prava (ukupno 8 puta), dok su za 6 lica pružali pravnu podršku smeštenim licima.

U periodu od 01.01. do 31.12.2019. godine u Prihvatište za strance određen je smeštaj za 151 stranog državljanina, od čega najviše državljana Tunisa (28), Alžira (24), Kine (16), Avganistana (13), Indije (11), Libije (8), Sirije (7), BiH (6), Irana (4), Crne Gore (4), Turske (4), Maroka (3), Bangladeša (3), Pakistana (3), Palestine (2), Mali (2), po jedno lice iz Makedonije, Gvineje, Irske, Egipta, Albanije, Francuske, UAE, Ukrajine, Nemačke, Rumunije, Kameruna, ostalih(2). Od ukupnog broja lica u Prihvatištu za strance je bilo smešteno i 13 osobe ženskog pola (8,6%), 2 maloletna lica, kao i 23 iregularna migranta koji dolaze iz migraciono visoko rizičnih područja, odnosno iz Iraka, Avganistana i Sirije.

Takođe, u periodu od 01.01. do 31.12.2020. godine u Prihvatište za strance smešteno je, ukupno 200 stranih državljanina od čega najviše državljana Avganistana (73), Turske (39), Sirije (13), Pakistana (12), Irana (12), Iraka (9), Severne Makedonije (6), BiH (4), Libije (3), Alžir (3), Libija (3), Palestina, Somalija, Hrvatska i Crna Gora (po 2 strana državljanina), državljani Indija, Tunis, Maroko, Slovačka, Nemačka, Rumunija i Bugarska (po jedno lice).

Broj stranih državljana koji su smešteni u Prihvatište a koji dolaze iz migraciono visoko rizičnih područja, odnosno iz Iraka, Avganistana i Sirije je povećan, a u 2020. godini, primljeno je 39 stranaca sa ovih područja. Takođe, od ukupnog broja smeštenih stranih državljana 11 (5,5%) su bile osobe ženskog pola. U skladu sa odredbama Zakona o strancima koje regulišu smeštaj maloletnika u Prihvatište za strance u izveštajnom periodu bilo je smešteno 7 lica.

Kada je reč o asistiranom dobrovoljnom povratku, tokom 2019. godine u saradnji sa IOM u Beogradu, iz Prihvatišta za strance u Padinskoj Skeli u zemlju porekla vraćena su 2 strana državljanina i to 1 državljanin Alžira i 1 državljanin Indije, tok je u 2020. godini kroz ovaj program vraćeno takođe 2 lica i to 1 državljanin Ukrajine i 1 državljanina Avganistana.

U saradnji sa stranim DKP tokom 2019. godine pribavljeno je 12 putnih listova neophodnih za povratak stanaca u zemlju porekla, dok je u 2020. godini pribavljeno 38 putnih listova za povratak u zemlju porekla.

U skladu sa Sporazumima o readmisiji, u toku 2019. godine, od strane inostranih nadležnih dostavljeno je ukupno 1.991 zahteva za preuzimanje državljana Republike Srbije, od kojih je za 1.585 zahteva dostavljena saglasnost za preuzimanje, dok za 404 zahteva nije dostavljena saglasnost, a postupci po dva zahteva su obustavljeni. U navedenom periodu ukupno je dostavljeno 1.203 zahteva za preuzimanje državljana trećih država, od kojih je za 877 zahteva data saglasnost, a za 326 nije data saglasnost, a u 2019. godine od strane ovog Ministarstva, inostranim organima upućen je jedan zahtev za preuzimanje sopstvenog državljanina za koji je dobijena saglasnost i 287 zahteva za preuzimanje državljana trećih država, od kojih je za 174 zahteva dobijena saglasnost, a za 113 nije dobijena saglasnost. U toku 2020. godine, u skladu sa sporazumima o readmisiji od strane inostranih nadležnih organa dostavljeno je ukupno 1.570 zahteva za preuzimanje državljana Republike Srbije, od kojih je za 1.191 zahtev dostavljena saglasnost za preuzimanje, a za 374 zahteva nije dostavljena saglasnost, a postupci po pet zahteva su obustavljeni.

Tokom 2020. godine ukupno je dostavljeno 2.632 zahteva za preuzimanje državljana trećih država od kojih je za 2.306 zahteva data saglasnost, za 325 nije data saglasnost, a postupak po jednom zahtevu je obustavljen. U toku 2020. godine od strane ovog Ministarstva inostranim organima upućeno je 8 zahteva za preuzimanje sopstvenih državljana od kojih je za 7 zahteva dobijena saglasnost, a za jedan zahtev nije dobijena saglasnost kao i 1.213 zahteva za preuzimanje državljana trećih država, od kojih je za 1.005 zahteva dobijena saglasnost, za 170 zahteva nije dobijena saglasnost, a za 38 zahteva nisu dobijeni odgovori.

Tokom 2019. godine nije bilo lica koja su vraćena po sporazumu o readmisiji, dok je u 2020. godini realizovano 84 zahteva za sprovođenje readmisije.

Od strane Ministarstva unutrašnjih poslova u toku 2019. godine, sprovedeno je ukupno 46 stranih državljana do graničnih prelaza sa susednim državama, radi udaljenja sa teritorije Republike Srbije, dok je tokom 2020. godine sprovedeno ukupno 56 stranih državljana. Takođe, uz pratnju dva policijska službenika Prihvatilišta za strance, u zemlju porekla vraćen je državljanin Turske.

Republika Srbija razvija normativni i institucionalni okvir za sprovođenje asistiranog dobrovoljnog povratka. Vlada je usvojila Uredbu o utvrđivanju Programa za podršku dobrovoljnog povratka stranaca za period od 2019. do 2021. godine. Komesarijat u skladu sa Programom i u saradnji sa IOM-om obezbeđuje prikladne informacije kako bi se što više lica uključilo u program dobrovoljnog povratka. U saradnji sa IOM obezbeđuju se prikladne informacije kako bi se što više lica uključilo u program dobrovoljnog povratka. Svim licima koja su se prijavila za asistirani dobrovoljni povratak, a u zemlje u kojima je to bezbedno, Komesarijat za izbeglice i migracije u skladu sa Uredbom o Programu za podršku dobrovoljnog povratka obezbeđuje materijalne uslove do organizovanja povratka, a u skladu sa svojim nadležnostima u okviru godišnjeg programa IPA 2019 - 2020, kroz Specijalnu meru 6, obezbeđena su sredstva za asistirani dobrovoljni povratak u okviru direktnog ugovora sa IOM-om. Kroz projekat, pored troškova prevoza obezbeđuje se i jednokratna finansijska pomoć za povratnike. U svim Centrima za azil i Prihvatno-tranzitnim centrima dostupni su poster i drugi vidovi informativnog materijala kojim se migranti mogu upoznati sa mogućnostima za asistirani dobrovoljni povratak.

U toku 2019. godine, preko programa asistiranog dobrovoljnog povratka u zemlju porekla vratilo se 193 iregularna migranta.

Nakon potpunog zastoja usled pandemije, od septembra 2020. godine je ponovo počela realizacija asistiranog dobrovoljnog povratka. U izveštajnom periodu za povratak se prijavilo 61 lice, a vraćeno je 30 lica (Tunis 9, Irak 5, Moldavija 3, Pakistan 2, Egipat 2, Kenija 2, Avganistan 1, Albanija 1, Iran 1, Rusija 1, Maroko 1, DR Kongo 1 i Turska 1).

U okviru procesa asistiranog dobrovoljnog povratka, Komesarijat za izbeglice i migracije u saradnji sa IOM-om kontinuirano sprovodi informativne kampanje prema licima koja se u Republici Srbiji nalaze u nezakonitom boravku. U svim centrima dostupni su poster i drugi vidovi informativnog materijala kojim se migranti mogu upoznati sa mogućnostima za asistirani dobrovoljni povratak. Info sesije se redovno održavaju.

Problemi, zaključci, preporuke: Nepostojanje uslova za povratak u zemlju porekla iregularnih migranata kojima je naloženo da napuste teritoriju Republike Srbije, predstavlja jedan od problema sa kojim se suočava Republika Srbija. Potrebno je raditi na jačanju prekogranične saradnje sa susednim zemljama, jačanju saradnje sa diplomatsko konzularnim predstavništvima zemalja odakle dolaze iregularni migranti u cilju pribavljanja putnih dokumenata, te na jačanju kontrole kretanja i boravka stranaca. Takođe potrebno je nastaviti sa sistemskim unapređenjem realizacije Sporazuma o

readmisiji i povratka u zemlju prehodnog ulaska iregularnih migranata u odnosu na zemlje u okruženju. Sistematizovati i popuniti radna mesta u Regionalnim centrima granične policije i u linijama rada stranci i suzbijanje iregularnih migracija u područnim policijskim upravama, posebno na teritorijama Subotice, Kikinde i Sombora, kao i u Prihvatištu za strance u Dimitrovgradu i Plandištu, a u slučaju velikog priliva iregularnih migranata obezbediti odgovarajuća finansijska sredstva. S obzirom na nepostojanje odgovarajućih sporazuma o readmisiji sa ključnim zemljama porekla i otežanog sprovođenja prinudnog udaljenja, neophodno je nastaviti sa jačanjem kapaciteta za planiranje i sprovođenje programa asistiranog dobrovoljnog povratka, posebno kada je reč o uključivanju Ministarstva unutrašnjih poslova u program asistiranog dobrovoljnog povratka, što podrazumeva i dalju razradu i primenu Standardnih operativnih procedura (SOP) za asistirani dobrovoljni povratak i reintegraciju koji je razvijen u okviru projekta "Podrška uspostavljanja sistema azila osetljivog na potrebe zaštite na ZB i Turskoj", kao i donošenje nove Uredbe Vlade Republike Srbije o utvrđivanju Programa za podršku dobrovoljnog povratka stranaca.

Cilj 1: Oslabljeni faktori podsticaja iregularnih migracija unutar teritorije Republike Srbije

Mera/aktivnost	Nosioci aktivnosti i partneri	Pokazatelji aktivnosti	Rok za realizaciju	Izveštaj o sprovođenju definisanih aktivnosti	Problemi u procesu sprovođenja	Predlozi za rešavanje problema
1.1. Obezbediti efikasniji inspeksijski nadzor u zapošljavanju, smeštaju, transportu kako bi se povećala identifikacija iregularnih migranata	Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infastrukture, Ministarstvo finansija.	Izrađena analiza i plan realokacije i optimizacije resursa za efektivnije sprovođenje inspekcije	Kontinuirano	Aktivnost delimično realizovana. U okviru Ministarstva za rad zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, Inspektorat za rad vrši ad hoc inspeksijske nadzore na gradilištima. Inspektori rada su protiv poslodavca zbog izvršenih prekršaja iz oblasti Zakona o zapošljavanju stranaca, koji su se odnosili na radno angažovanje stranih državljana bez prethodnog pribavljanja radnih dozvola, podnosili prekršajne prijave, kao i zbog prekršaja iz oblasti Zakona o radu i Zakona o centralnom registru obaveznog socijalnog osiguranja, koji su se odnosili na radno angažovanje stranih državljana bez zaključenih ugovora o radu i bez podnetih prijava na obavezno socijalno osiguranje.	Aktivnosti su delimično i posredno sprovedene, bez izrađene analize i plana relokacije i opštimitacije resursa za efektivnije sprovođenje inspekcije u cilju realizacije definisanog cilja od strane svih prepoznatih nosilaca aktivnosti.	Aktivnosti je neophodno definisati u skladu sa postojećim kapacitetima nadležnih organa i iste formulisati iste na način da je precizno definisano koji organ javne vlasti je odgovoran za pojedinačnu aktivnosti, a u skladu sa nadležnostima nosioca aktivnosti i partnera u realizaciji.
	Inspekcije nadležnih ministarstava Partneri: inspekcije na nivou lokalnih samouprava i lokalni saveti za migracije	Izrađen projekat za pojačan nadzor i povećan broj inspeksijskih prijava za pružanje usluga iregularnim migrantima	Kontinuirano	Aktivnost nije realizovana.		
1.2. Uskladiti rad organizacija civilnog društva sa državnom politikom u oblasti migracija	Kancelarija za saradnju sa civilnom društvom i članice Radne grupe za sprovođenje strategije Partneri: organizacije civilnog društva	Izrađen plan angažovanja OCD u suprotstavljanju iregularnim migracijama, Komunikaciona strategija.	Kontinuirano	Aktivnost nije realizovana. Plan angažovanja OCD u suprotstavljanju iregularnim migracijama i Komunikaciona strategija nije izrađena Posredno kroz redovne kontakte državnih organa i organizacija sa OCD, nezavisno od propisanih aktivnosti, koordinacija sa organizacijama civilnog društva odvijala se na lokalnom nivou u okviru centara za smeštaj migranata i u okviru redovnih sastanaka koji se organizuju sa svim organizacijama	Jedan od problema u realizaciji ove aktivnosti je nepostojanje jasne razlike između humanitarnog rada i systemske podrške organizacija civilnog društva iregularnim migrantima u smislu socijalnog, medicinskog, obrazovnog ili drugo vida podrške iregularnim	Nastaviti započete aktivnosti na standardizaciji rada organizacija civilnog društva primenom dobre prakse, pre svega država članica EU.

				<p>i institucijama prisutnim u centru.</p> <p>Na nacionalnom nivou koordinacija se ostvarivala kroz grupe koje se bave različitim problemima migranata (grupa za mentalno zdravlje, grupa za zaštitu od rodno zasnovanog nasilja, grupa za zaštitu dece).</p> <p>Sa UNICEF-om je razvijen dokument Pregled mera za očuvanje dobrobiti korisnika sa fokusom na sprečavanju eksploatacije i zloupotrebe, koji delimično uspostavlja proceduru i za organizacije civilnog društva</p>	migrantima.	
1.3. Obezbediti horizontalno povezivanje državnih organa	<p>Komesarijat za izbeglice i migracije</p> <p>Partneri: Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo odbrane, Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja</p>	<p>Državni organi uključeni u suprotstavljanje iregularnim migracijama koordinisano sprovode aktivnosti</p>	<p>2019. 2020.</p>	<p>Aktivnost realizovana.</p> <p>Koordinacija rada državnih organa obavlja se na različitim na različitim nivoima, kao i u okviru različitih sektora.</p> <p>Na visokom političkom nivou, koordinacija je obezbeđena kroz Radnu grupu za rešavanje mešovutih migracionih tokova. Radna grupa se sastaje po potrebi.</p> <p>U toku 2019. godine nije bilo sastanaka, dok se u 2020. godini Radna grupa sastajala jednom.</p> <p>Na operativnom nivou koordinacija se obavlja kroz sledeće radne ili koordinacione forume:</p> <ul style="list-style-type: none"> -tehnička radna grupa za praćenje migracionih tokova -radna grupa koju čine redstavnici državnih organa koji imaju nadležnosti u oblasti migracija i koja prikuplja podatke i objavljuje ih u Migracionom profilu Republike Srbije – jedan sastanak; -Koordinaciona grupa za zaštitu zdravlja migranata – jednom mesečno; -Koordinaciona grupa za zaštitu mentalnog zdravlja migranata, održana 2 redovna i 7 vanrednih sastanaka; 		

				<p>- Koordinaciona grupa za zaštitu dece, tri sastanka – održana 3 sastanka;</p> <p>-Radna grupa za brzu integraciju migranata na tržište rada, održan jedan sastanak.</p> <p>Dodatno koordinacija se obavlja i u okviru različitih upravljačkih tela programa i projekta.</p> <p>Na nivou lokalnih samouprava, u svim opštinama/gradovima u kojima se nalaze centri za azil ili prihvatni centri, sve nadležne službe koordiniraju svoje aktivnosti.</p> <p>Akelijus - projekat koji zajednički sprovode Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, Kirs i Unicef sa ciljem podrške u učenju školskoj deci, program učenja engleskog jezika i obuku za rad digitalnih biblioteka, koordinacija jednom nedeljno.</p> <p>Od 2020. godine uspostavljen poseban tim regionalnih koordinatora čiji je osnovni zadatak da koordinira radom ustanova socijalne zaštite u radu sa migrantskom populacijom, vrši monitoring sprovođenja aktivnosti, kao i da koordinira aktivnosti sa ostalim relevantnim akterima na terenu.</p>		
<p>1.4. Unaprediti komunikaciju i povećati informisanje javnosti i migranata o aktivnostima na suprotstavljanju iregularnim migracijama</p>	<p>Državni organi koji su članovi Radne grupe za sprovođenje strategije</p> <p>Partneri: Međunarodna organizacija za migracije, delegacija Evropske unije u Republici Srbiji</p>	<p>Sastav i broj realizovanih aktivnosti Radne grupe (sastanci, analize i sl.) Povećan broj zajedničkih saopštenja, jednoobrazne poruke</p>	<p>2019. 2020.</p>	<p>Aktivnost delimično realizovana.</p> <p>U toku 2019. godine održana su dva sastanka Posebne radne grupe radi primene aktivnosti predviđene Strategijom, dok je u toku 2020. godine održana su četiri sastanka Posebne radne grupe, od kojih su dva sastanka užeg sastava Radne grupe.</p> <p>Nisu sprovođene sistemske analize i izrađena zajednička saopštenja u vezi sa navedenom aktivnosti.</p>	<p>Jedan od problema u realizaciji ove aktivnosti je postojanje antimigrantske kampanje na društvenim mrežama, koja je značajno porasla u toku izveštajnog perioda, pre svega iz razloga plasiranja lažnih vesti.</p>	<p>Pojačati aktivnosti i uskladiti rad svih organa vezanih za komunikaciju prema javnosti kada je u pitanju suprotstavljanje iregularnim migracijama.</p>

				U toku 2020. godine komunikacija je uglavnom usmerena na prevenciju širenja zaraze u migrantskoj populaciji.		
			2019/2020	<p>U okviru Projekta "Podrška upravljanju informacijama, komunikacijama i planiranju kapaciteta u suočavanju sa migrantskom krizom" pripremljen je odgovarajući informativni materijal za lica smeštena u objektima.</p> <p>Projekat „Jačanje kapaciteta Inspektorata za rad i podizanje svesti građana u cilju suzbijanja rada na crno“ pokrenut je 8. septembra 2017. godine potpisivanjem ugovora SRB-17-0013 između Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja i Ambasade Kraljevine Norveške u Republici Srbiji i trajao je do 7. januara 2019. godine. Projekat je finansiralo Ministarstvo spoljnih poslova Kraljevine Norveške i prvenstveno je bio usmeren na medijsku kampanju kojom se ističu negativne posledice neprijavljenog rada.</p>		

Cilj 2: Sistemski unapređeni kapaciteti ljudskih resursa u oblasti suprostitavljanja iregularnim migracijama

Mera/aktivnost	Nosioci aktivnosti i partneri	Pokazatelji aktivnosti	Rok za realizaciju	Izveštaj o sprovođenju definisanih aktivnosti	Problemi u procesu	Predlozi za rešavanje
----------------	-------------------------------	------------------------	--------------------	---	--------------------	-----------------------

					sprovedenja	problema
2.1.Obezbediti optimalnu strukturu zaposlenih u skladu sa određenim maksimalnim brojem zaposlenih za Ministarstvo unutrašnjih poslova	Ministarstvo unutrašnjih poslova	Pravilnik o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta u Ministarstvu unutrašnjih poslova.	2019/2020	<p>U okviru Ministarstva unutrašnjih poslova dana 23.09.2019. godine doneta je izmena akta o sistematizaciji, kojim je obrazovana nova organizaciona jedinica – Odeljenje za suzbijanje iregularnih migracija, u čijem sastavu se nalazi i Odsek za suzbijanje iregularnih migracija.</p> <p>Takođe, pored postojećeg Prihvatišta za strance u Padinskoj Skeli, formirano je i Prihvatište za strance u Plandištu i Prihvatište za strance u Dimitrovgradu.</p> <p>U okviru Službe za granicu formirano je 8 Regionalnih centara, koji u svom sastavu imaju 40 stanica granične policije i 83 granična prelaza.</p>	<p>Usled restriktivnog zapošljavanja, bilo je potrebno dodatno vreme za odobrenje za povećan broj radnih mesta, kao i za njihovo popunjavanje.</p> <p>Problem ograničenja broja zaposlenih u javnom sektoru, kao i restrikcije budžeta u 2020. godini usled situacije sa pandemijom rezultirali su da nije bilo novog zapošljavanja i da su radna mesta i dalje upražnjena.</p>	<p>Sistematizovati i popuniti radna mesta u Prihvatištu za strance u Dimitrovgradu i Plandištu, kako bi u okviru istih bilo moguće izvršiti prihvati i smeštaj iregularnih migranata koje je potrebno prinudno udaljiti sa teritorije Republike Srbije.</p> <p>Maksimalno efikasno sprovesti procedure koje omogućavaju novo zapošljavanje.</p>
2.2. Popuniti radna mesta (prijem/preraspodela) u skladu sa sistematizovanim radnim mestima	Ministarstvo unutrašnjih poslova Komesarijat za izbeglice i migracije	Povećan broj zaposlenih na poslovima iregul. migracija	Kontinuirano	<p>Aktivnost delimično realizovana.</p> <p>U Prihvatištu za strance u Padinskoj Skeli sistematizovano je i raspoređeno 37 policijska službenika, budući da je nakon završenog kursa u Centru za osnovnu policijsku obuku u Sremskoj Kamenici primljeno 14 polaznika kursa na radno mesto granični policajac. U Prihvatištima za strance u Plandištu raspoređena su 2 (sistematizovano je 7 radnih mesta), dok u Prihvatištu za strance u Dimitrovgradu trenutno raspoređeno 5 policijskih službenika (sistematizovano je 8 radnih mesta).</p>	veza: prethodna aktivnost	veza: prethodna aktivnost

		Povećan broj zaposlenih na poslovima od značaja za prihvata migranata i asistiranje dobrovoljni povratak	2019.	U martu 2019. godine usvojen je Pravilnik o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta u Komesarijatu za izbeglice i migracije.. Formirano je Odeljenje za koordinaciju poslova u centrima za azil i prihvata centrima.		
			2020.	U izveštajnom periodu nije bilo novog zapošljavanja.		
2.3.Unaprediti kompetencije zaposlenih na poslovima iregularnih migracija	Ministarstvo unutrašnjih poslova, Komesarijat za izbeglice i migracije, Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja	Izrađen Plan obuka Ministarstva unutrašnjih poslova	Kontinuirano	Aktivnost realizovana. U skladu sa uputstvom o Standardnim operativnim procedurama za profilisanje, pregled i registraciju iregularnih migranata i Programom obuke za policijske službenike koji preduzimaju mere i radnje prema migrantima u Republici Srbiji, 01 broj 770/18-5, od 19.02.2018. godine, kontinuirano u 2018.,2019. i 2020. godini realizovana je obuka sa policijskim službenicima Uprave granične policije. U 2018. i 2019. godini obuku za policijske službenike koji preduzimaju mere i radnje prema migrantima sa		
		Izrađen Plan obuka Komesarijata za izbeglice i migracije	Kontinuirano			
		Broj zaposlenih koji je pohađao planirane obuke	Kontinuirano			
		Izrađeni izveštaji o evaluaciji sprovedenih obuka	Kontinuirano			

		<p>Broj realizovanih eksternih obuka u skladu sa preporukama iz analize</p> <p>Broj zaposlenih koji je pohađao ekstrne obuke iz analize</p> <p>Broj zaposlenih koji je pohađao ekstrne obuke</p>		<p>uspehom je završilo 1.459 službenika svih službi uključenih u Integrisano upravljanje granicom (IUG)</p> <p>U 2020. godini, obuku na temu Standardne operativne procedure za profilisanje, pregled i registraciju iregularnih migranata, završilo je 177 policijskih službenika UGP.</p>		
				<p>Zaposleni i angažovani u Komesarijatu za izbeglice i migracije u toku 2019. godine pohađali su sledeće obuke: Obuke o kulturološkim razlikama; Trening o zaštiti migranata i migrantkinja u Republici Srbiji; Obuke o zaštiti i unapređenju mentalnog zdravlja izbeglica, tražilaca azila i migranata u Srbiji, prevenciji sagorevanja na poslu i sekundarne traumatizacije; Unapređivanju veština upravljanja u kriznim situacijama; Unapređivanju veština komunikacije; Zaštita migranata; Veštine komunikacije, Napredni Eksel, Kulturna medijacija - kulturne razlike, Prava nepraćene i razdvojene dece migranata u Republici Srbiji, Obuka za korišćenje aplikacije i baze podataka KIRS.</p>		
				<p>Takođe u toku 2020. godine zaposleni i angažovani u Komesarijatu pohađali su sledeće obuke: Seminar LGBTI+osobe u migraciji, orgnazator CRPC,; Korišćenje aplikacije i baze podataka KIRS-a, organizator IOM; Obuka za projekat Akelijus, organizator Unicef; Identifikacija devojčica bez pratnje, organizatori BPPRM, Unicef i Inforpark; Fasilitatorske veštine, organizator GIZ Pristup pravima i uslugama migranata od RZN-a, organizator Atina; Pristup pravima i uslugama migranata od RZN-a, organisator Atina; Obuka za</p>		

			<p>zaposlene u centrima za azil, organizator KIRS; Vodič za komunikaciju sa medijima, orgnaizator KIRS; Iregularne migracije – razumevanje fenomea krijumčarenja migranata, Organizator Grupa 484.</p> <p>Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja (MRZBSP) redovno sprovodi obuke i treninge za sve radnike u sistemu socijalne zaštite koji rade sa migrantskom populacijom.</p> <p>Tokom 2019. godine realizovane su sledeće obuke: „Minimalni standari za zaštitu dece u organizaciji IOM-a, predavači UNICEF-a“, Uvodna obuka za terenske radnike u organizaciji IOM-a i UNHCR-a u vezi azila i migracije; Obuka „Zaštita žrtava trgovine ljudima“ (u organizaciji IOM-a i Centra za zaštitu trgovine ljudima); Obuka pod nazivom „Upoznavanje sa smernicama za zaštitu i unapređenje mentalnog zdravlja izbeglica, tražilaca azila i migranata“ u organizaciji PIN-a; „Praktičari u borbi protiv trgovine ljudima II“ u organizaciji Atine; Obuke pod nazivom „Borba protiv trgovine ljudima, rodno zasnovano nasilje“ i „Alkoholizam, glavni uzroci, posledice i indikatori“ u organizaciji MINRZS i IOM-a; Obuka pod nazivom „Procedure i bezbednost terenskih radnika za rad sa maloletnim migrantima bez pratnje“ u organizaciji MRZBP; Obuka „Kulturna medijacija - Kulturne razlike; Obuka za trenere u organizaciji IOM-a uz podršku Švajcarske Konfederacije, u saradnji sa MRZBSP pod nazivom „Unapređenje kvaliteta pružanja usluga psihosocijalne podrške migrantima u ranjivom položaju u Srbiji“; obuka koja se odnosi na vođenje slučaja u Republičkom zavodu za socijalnu zaštitu u organizaciji RZSZ; obuka pod nazivom „Razmena iskustava o izazovima rada sa migrantima/tražiocima azila“, u organizaciji Grupe 484.</p> <p>U toku 2020. godine službenici MRZBSP prisustvovali su sledećim obukama „Unapređenje kvaliteta pružanja usluga psihosocijalne podrške migrantima u ranjivom položaju u Srbiji“ u organizaciji IOM-a i Republičkog zavoda za socijalnu</p>	
--	--	--	--	--

				<p>zaštitu; Seminar pod nazivom „LGBTI + osobe u migraciji” u organizaciji CRPC-a; obuka pod nazivom „Jačanje sistema dečje zaštite dece izbeglica bez pratnje“ u organizaciji UNHCR-a i IDEAS-a; „Obezbeđivanje najboljeg interesa dece bez pratnje tokom identifikacije, registracije i kratkotrajnog smeštaja“ organizovao IDEAS i UNHCR; obuka pod nazivom “Pristup pravima i uslugama za izbeglice, migrante i tražioce azila u zaštiti od rodno zasnovanog nasilja sa posebnim osvrtom na žene i decu”, kao i obuka pod nazivom „Zaštita mentalnog zdravlja pomagača tokom pandemije, upravljanje stresom, prevencija sagorevanja i sekundarne traumatizacije“ u organizaciji PIN-a.</p> <p>U decembru mesecu 2020. godine, održani su on line treninzi.</p>		
--	--	--	--	--	--	--

Cilj 3: Obezbeđena podrška u sistemu zaštite, posebno za ranjive grupe iregularnih migranata

Mera/aktivnost	Nosioci aktivnosti i partneri	Pokazatelji aktivnosti	Rok za realizaciju	Izveštaj o sprovođenju definisanih aktivnosti	Problemi u procesu sprovođenja	Predlozi za rešavanje problema
3.1. Uskladiti postojeće kapacitete za smeštaj migranata u centrima za azil i prihvatnim centrima sa standardima Kancelarije Evropske unije za podršku sistemu azila (EASO)	Komesarijat za izbeglice i migracije	Prilagođena infrastruktura i obezbeđene usluge u skladu sa EASO standardima	Kontinuirano	<p>2019. godina</p> <p>U Komesarijatu za izbeglice i migracije smeštajni kapaciteti se kontinuirano unapređuju kako bi se usaglasili i sa EASO standardima (Smernice Evropske agencije za podršku sistemu azila o uslovima prijema: operativni standardi i indikatori). Od ukupno 40 EASO standarda, trenutno su 23 standarda u potpunosti (100%) ispunjena u svim prihvatnim i centrima za zil. Kada su u pitanju standardi koji se odnose na smeštaj, od 20 standarda u potpunosti je ispunjeno 11 standarda. Procenat ispunjenosti standarda smeštaja u 5 centra za azil je 95%, dok je u 11 prihvatnih centara ispunjenost standarda 85%.</p>	Usled nemogućnosti da se obezbedi dovoljan broj radionica kroz prvu fazu regionalnog projekta IPA II, aktivnosti su odložene za drugu fazu čija implementacija nije počela u izveštajnom	Porebno je unaprediti pružanje zdravstvenih usluga. Prilikom izrade buduće Strategije potrebno je predvideti realizaciju aktivnosti koje se odnose na dalju
		Obezbeđena sredstva za infrastrukturu kroz projekte, u skladu sa potrebama	Kontinuirano			
		Održavane redovne obuke i monitoring	Kontinuirano			

		Prepoznate potrebe osetljivih kategorija	Kontinuirano	<p>Indikatori kvaliteta smeštaja prate se na mesečnom nivou u saradnji sa UNHCR-om i javno su dostupni (Profili centara: http://www.kirs.gov.rs/wb-page.php?kat_id=206).</p> <p>Odrebe Zakona o azilu i privremenoj zaštiti koje se odnose na obavezu identifikacije i obezbeđivanja posebnih garancija za osetljive kategorije primenjuju se i na lica koja su u iregularnom statusu, a smeštena su u objektima Komesarijata. Usvojene su standardne procedure za postupanje u slučaju identifikacije lica sa posebnim prihvatnim garancijama i njihovo upućivanje na odgovarajuće službe i podršku. U izveštajnom periodu naročito su se izdvajala maloletna lica bez pratnje, kao i slučajevi lica sa mentalnim problemima.</p> <p>U drugoj polovini 2019. godina ukupni kapaciteti za smeštaj tražilaca azila i iregularnih migranata činili su 6.240 mesta i bila su raspoređena u 5 centara za azil i 13 prihvatnih centara. Podrazumevaju smeštaj u čvrstim objektima i objektima namenjenim za kraći boravak migranata (rabholovi). U čvrstim objektima na raspolaganju je 6.090 mesta. Centar u Preševu je ponovo stavljen u funkciju od 29.11.2019.</p> <p>Na početku 2020. godine ukupni kapaciteti za smeštaj tražilaca azila i iregularnih migranata činili su 6.240 mesta i bila su raspoređena u 5 centara za azil i 13 prihvatnih centara. Podrazumevaju smeštaj u čvrstim objektima i objektima namenjenim za kraći boravak migranata (rabholovi). U čvrstim objektima na raspolaganju je 6.090 mesta. Centar u Preševu je ponovo stavljen u funkciju od 29.11.2019. godine.</p> <p>Usled pandemije Covid-19 otvoreni su i centri: Miratovac 09.04.2019. godine i Morović 10.04.2019. godine a koji su potom zatvoreni u maju mesecu. Zbog ubrzanog kretanja migranata ka zapadnim zemljama, nakon ukidanja vanrednog stanja i trenutnog umanjenog broja smeštenih lica, privremeno su u stanje mirovanja stavljeni centri u Pirotu dana 23.06.2020. godine i u Bujanovcu dana 16.06.2020. godine, da bi ponovo</p>	periodu.	podršku ranjivih grupa iregularnih migranata.
--	--	--	--------------	--	----------	---

				stavljene u funkciju. Prijem novih 1.975 lica u toku prvih 72 sata vanrednog stanja, dovela je do popunjenosti kapaciteta od 147%, te je uvećan broj migranata smešten u objektima namenjenim za kraći boravak migranata (rabholovi i šatori).		
3.2. Jačati kapacitete za reagovanje u slučaju masovnog priliva iregularnih migranata	Komesarijat za izbeglice i migracije Partneri: Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, Ministarstvo odbrane, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i Lokalni saveti za migracije	Realizovane obuke za izradu contingency plana	2019. godina	Komesarijat u saradnji sa nadležnim organima priprema Plan reagovanja u slučaju masovnog priliva migranata. Planom je definisan strateški odgovor Republike Srbije, kao i sredstva neophodna za njegovo sprovođenje. Plan reagovanja za 2019. godinu je blagovremeno izrađen i nakon sprovođenja procedure usvojen je 29. avgusta 2019. godine. Plan se i dalje izrađuje u skladu sa dosadašnjom metodologijom usklađenom sa UNHCR-om. U okviru IPA II regionalnog projekta "Podrška uspostavljanja sistema azila osetljivog na potrebe zaštite na ZB i Turskoj" trebalo bi da se obezbedi dodatna podrška za razvoj plana u skladu sa EASO metodologijom s obzirom na značajnu razliku od dosadašnje metodologije. Plan reagovanja u slučaju masovnog priliva migranata se redovno ažurira. Planirane su dodatne aktivnosti na unapređenju procesa planiranja kroz regionalni program "Upravljanje migracijama koje je osetljivo na potrebe zaštite migranata".		

				<p>U toku 2019. i 2020. godine održani su mesečni sastanci sa predstavnicima Ministarstva zdravlja, KIRS, organa uprave, domova zdravlja, zavoda za javno zdravlje i nevladinih organizacija radi praćenja stanja u centrima za migrante i donošenja preporuka za postupke ili preduzimanje mera na otklanjanju nastalih problema.</p> <p>Dostavljanje elektronskom poštom izveštaja o stanju u centrima za migrante.</p>		
		Izrađen contingency plan u skladu sa EASO standardima		<p>Obuka o EASO metodologiji za izradu plana reagovanja je održana od strane 2 eksperta.</p> <p>U okviru Plana aktivnosti sa EASO koji je usvojen u jseen 2020, posebne aktivnosti su predviđene u cilju uvođenja metodologije pripreme plana koju primenjuju zemlje članice.</p>		
3.3.Unaprediti usluge za osetljive kategorije iregularnih migranata	Komesarijat za izbeglice i migracije i svaki državni organ u svojoj nadležnosti, uz saglasnost Radne grupe za implementaciju strategije	<p>Izrađene intersektorske procedure za prepoznavanje i upućivanje na odgovarajućeg pružaoca usluge svih osetljivih kategorija iregularnih migranata</p> <p>Svi koji imaju prvi kontakt sa iregularnim migrantima obučeni o primeni procedure</p>	<p>Kontinuirano</p> <p>Kontinuirano</p>	<p>Aktivnost realizovana</p> <p>U toku 2019. godine u okviru projekta "Podrška nacionalnom sistemu azila" izrađen je vodič za službenike uključene u azilnu proceduru. Komesarijat za izbeglice koristi ovaj vodič i kada su u pitanju lica u iregularnom položaju. Takođe je izrađen Vodič za postupanje sa maloletnim licima bez pratnje. Oba vodiča se primenjuju na nediskriminativnoj osnovi za postupanje sa svim smeštenim licima. Takođe se primenjuju procedure za postupanje sa žrtvama trgovine ljudima, smernice za zaštitu mentalnog zdravlja migranata. Kada su u pitanju deca školskog uzrasta, Komesarijat se rukovodi smernicama izdatim od strane ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja.</p>		

				<p>Komesarijat je učestvovao u izradi Standardnih operativnih procedura za postupanje sa žrtvama rodno zasnovanog nasilja i rukovodi se ovim procedurama u svom radu.</p> <p>Sve ove procedure su deo sadržaja obuke novozaposlenih lica radi uvođenja u posao koja je izvršena u poseban program obuke Komesarijata.</p> <p>U toku 2020. godine, u saradnji sa Unicefom i Američkom ambasadom, KIRS je u aprilu 2020. objavio publikaciju “Pregled mera sa očuvanje dobrobiti korisnika sa fokusom na sprečavanje eksploatacije i zloupotrebe”, koji obuhvata registar rizika i mehanizam prijavljivanja.</p> <p>Od značaja za zaštitu posebno ranjivih grupa migranata navodimo da je tokom novembra 2018. godine usvojen Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći koji se primenjuje od oktobra 2019. godine koji kao eh lege korisnika prava na besplatnu pravnu pomoć navodi i tražioce azila i žrtve trgovine ljudima bez obzira na materijalne kriterijume.</p>		
--	--	--	--	--	--	--

Cilj 4.: Vraćanje iregularnih migranata u zemlje porekla i zemlje tranzita

Mera/aktivnost	Nosioci aktivnosti i partneri	Pokazatelji aktivnosti	Rok za realizaciju	Izveštaj o sprovođenju definisanih aktivnosti	Problemi u procesu sprovođenja	Predlozi za rešavanje problema
4.1.Obezbediti dostupnost usluge konzularnih predstavništava zemalja porekla koja ne postoje u Republici Srbiji	Ministarstvo spoljnih poslova Partneri: Komesarijat za izbeglice i migracije Ministarstvo unutrašnjih poslova	Statistički pregled lica (broj i državljanstvo) kojima je obezbeđena dostupnost usluge konzularnih predstavništava zemalja porekla	Kontinuirano	Uprava granične policije, Služba za strance, Odeljenje za prihvatanje i smeštaj stranaca u 2019. godini omogućila je uslugu izdavanja putnog lista od strane konzularnih predstavništava zemlje porekla stranaca u 16 slučajeva od čega Rumunija 2, Crna Gora 2, BiH 2, Turska 3, Alžir 1, Indija 1, Kina 1, Avganistan 1, Iran 1, Nemačka 1 i Egipat 1, dok je u toku 2020. godine bilo 15 slučajeva od čega Makedonija 3, Turska 3, Hrvatska 2, Nemačka 1, BiH 2, Slovačka 1, Bugarska 1, Rumunija 1 i Crna Gora 1. Sva lica koja izraze želju da se uključe u program	Nedovoljan broj policijskih službenika otežava proces vraćanja iregularnih migranata. Neadekvatna saradnja sa konzularnim predstavništvima	Sistematizovati i popuniti radna mesta u Regionalnim centrima granične policije i u linijama rada stranci i suzbijanje iregularnih

				asistirano dobrovoljnog povratka upućuju se na IOM koji pruža pomoć prilikom ishodovanja putnih dokumenata u ambasadama zemalja čija su lica državljani.	zemalja migraciono visoko rizičnih zemalja odakle najčešće dolaze iregularni migranti (Irak, Avganistan, Maroko, Alžir i dr)	migracija u područnim policijskim upravama. Nastaviti rad na realizaciji Sporazuma o readmisiji i povratak u zemlju tranzita sa svim zemljama u okruženju. U saradnji sa Ministarstvom spoljnih poslova RS unaprediti saradnju sa konzularnim predstavništvima zemalja odakle dolaze iregularni migranti.
			2020.	U saradnji sa stranim diplomatsko konzularnim predstavništvima tokom 2020. godine pribavljeno je ukupno 38 putnih listova za povratak u zemlju porekla.		
4.2. Sprovoditi zaključene sporazume o readmisiji (Aktivnost se realizuje u okviru Akcionog plana za Poglavlje 24 Pravda, sloboda, bezbednost, preporuka 1.5)	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partneri: Ministarstvo spoljnih poslova	Broj primljenih zahteva za readmisiju državljana Republike Srbije, državljana trećih zemalja i lica bez državljanstva. Broj odgovora na primljene zahteve za readmisiju državljana Republike Srbije, državljana trećih zemalja i lica bez državljanstva Broj upućenih	Kontinuirano	U toku 2019. godine, u skladu sa sporazumima o readmisiji od strane inostranih nadležnih dostavljeno je ukupno 1.991 zahtev za preuzimanje državljana Republike Srbije od kojih je za 1.585 zahteva dostavljena saglasnost za preuzimanje, za 404 zahteva nije dostavljena saglasnost, a postupci po dva zahteva su obustavljeni. U navedenom periodu ukupno je dostavljeno 1.203 zahteva za preuzimanje državljana trećih država od kojih je za 877 zahteva data saglasnost, a za 326 nije data saglasnost. U toku 2019. godine od starne ovog Ministarstva inostranim organima upućen je jedan zahtev za preuzimanje sopstvenog državljanina za koji je dobijena saglasnost i 287 zahteva za preuzimanje državljana trećih država, od kojih je za 174 zahteva dobijena saglasnost, a za		

		zahteva za readmisiju		<p>113 nije dobijena saglasnost.</p> <p>U toku 2020. godine, u skladu sa sporazumima o readmisiji od strane inostranih nadležnih dostavljeno je ukupno 1.570 zahteva za preuzimanje državljanstva Republike Srbije od kojih je za 1.191 zahteva dostavljena saglasnost za preuzimanje, za 374 zahteva nije dostavljena saglasnost, a postupci po pet zahteva su obustavljeni. U navedenom periodu ukupno je dostavljeno 2.632 zahteva za preuzimanje državljanstva trećih država od kojih je za 2.306 zahteva data saglasnost, za 325 nije data saglasnost, a postupak po jednom zahtevu je obustavljen.</p> <p>U toku 2020. godine od strane ovog Ministarstva inostranim organima upućeno je 8 zahteva za preuzimanje sopstvenih državljanstva od kojih je za 7 zahteva dobijena saglasnost, a za jedan zahtev nije dobijena saglasnost kao i 1.213 zahteva za preuzimanje državljanstva trećih država, od kojih je za 1.005 zahteva dobijena saglasnost, za 170 zahteva nije dobijena saglasnost, a za 38 zahteva nisu dobijeni odgovori.</p> <p>Takođe, Uprava granične policije, Služba za strance, Odeljenje za prihvatanje i smeštaj stranaca u 2019. godini nije imala lica koja su vraćena po sporazumu o readmisiji dok je u 2020. godini imala 86 (osamdesetišest) realizovanih zahteva za sprovođenje readmisije.</p> <p>U toku 2019. godine, Služba za strance, Odeljenje za prihvatanje i smeštaj stranaca imali su asistirani dobrovoljni povratak za dva lica koja su bila smeštena u Prihvatilištu za strance u Padinskoj Skeli.</p> <p>U 2020. godini izvršen je takođe asistirani dobrovoljni povratak za dva lica.</p>		
4.3. Motivisanje migranata da uđu u program asistiranog dobrovoljnog povratka	Komesarijat za izbeglice i migracije	Broj dodeljenih reintegracionih paketa	Kontinuirano	<p>U periodu od januara 2019. godine do danas održano je više od 140 info sesija u prihvatnim i centrima za azil. U prvih šest meseci 2019. godine, preko programa asistiranog dobrovoljnog povratka u zemlju porekla vratilo se 134 migranta.</p>		

				<p>Programi se trenutno finansiraju kroz projekat finansiran iz MADAD fonda i pored troškova prevoza obezbeđuje se i jednokratna finansijska pomoć za povratnike.</p> <p>Od jula do decembra 2019. godine, preko programa asistiranog dobrovoljnog povratka u zemlju porekla vratilo se 59 migranata.</p> <p>U toku 2020. godine svim centrima dostupni su posteri i drugi vidovi informativnog materijala kojim se migranti mogu upoznati sa mogućnostima a za asistirani dobrovoljni povratak. Info sesije su redovno održavane. Pripremljen je novi video materijal koji se emituje u zajedničkim prostorijama objekata za smeštaj migranata (https://youtu.be/-MqMhdrH5BQ).</p> <p>Nakon potpunog zastoja usled pandemije, od septembra je ponovo počela realizacija asistiranog dobrovoljnog povratka.</p> <p>U izveštajnom periodu za povratak se prijavilo 61 lica, a vraćeno je 30 lica (Tunis 9, Irak 5, Moldavija 3, Pakistan 2, Egipat 2, Kenija 2, Avganistan 1, Albanija 1, Iran 1, Rusija 1, Maroko 1, DR Kongo 1 i Turska 1).</p>		
		Izrađen projektni plan za dalje finansiranje reintegracionih paketa	Kontinuirano	<p>Finansiranje asistiranog dobrovoljnog povratka je iz nacionalnog budžeta finansirano samo u delu informisanja i savetovanja u okviru razdela Komesarijata. Zbrinjavanje do realizacije povratka je finansirano na isti način kao i zbrinjavanje ostalih migranata. Sama realizacija puta u zemlju porekla i reintegraciona podrška nije sistemski regulisana. Iz nacionalne IPA-e finansiran je samo jedan projekat (Specijalna mera 6).</p>		
4.4. Analiza situacije u zemljama porekla iregularnih migranata	Ministarstvo unutrašnjih poslova – Kancelarija za azil Partneri: Ministarstvo spoljnih poslova, Komesarijat za izbeglice i migracije	Broj izrađenih izveštaja o situaciji u zemlji porekla	Kontinuirano	<p>U toku 2019. godine Kancelarija za azil je izradila 50 izveštaja o zemljama porekla. Izveštaji su podeljeni u dve kategorije: prva kategorija se odnosi na izveštaje koji se bave opštom bezbednosnom situacijom u zemlji porekla, dok je druga kategorija izveštaja tematska, i obrađuje pojedina pitanja u vezi zemlje porekla.</p> <p>S tim u vezi izrađeni su opšti izveštaji za bezbednosnu situaciju u Jemenu, Iraku, Senegal, Šri Lanci, Senegal,</p>		

			<p>Zimbabveu, Etiopiji, Namibiji, Južnoafričkoj Republici, Libiji, Nigeriji i Kongu.</p> <p>Tematski izveštaji obrađivali su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - položaj arapske manjine u Iranu, - prisilne brakove u iračkom Kurdistanu, - palestinske izbeglice u Libanu, - položaj Ujgura u Kini, - nošenje hidžaba u Iranu, - aglofonsku krizu u Kamerunu, - krivični zakonik u Iranu, - položaj Jevreja i Kurda u Iranu, - transrodne osobe u Iranu, - uslovnu kaznu i vojni rok u Iranu itd. <p>U toku 2020. godine Kancelarija za azil je izradila 45 izveštaja o zemljama porekla.</p> <p>Izveštaji su podeljeni u dve kategorije: prva kategorija se odnosi na izveštaje koji se bave opštom bezbednosnom situacijom u zemlji porekla, dok je druga kategorija izveštaja tematska, i obrađuje pojedina pitanja u vezi zemlje porekla.</p> <p>S tim u vezi izrađeni su opšti izveštaji za bezbednosnu situaciju u Bangladešu, Libiji, Kini, Kongu, Siriji, Burundiju, Izraelu, Kubi, Severnoj Makedoniji, Jermeniji, Sudanu, Tunisu, Somaliji.</p> <p>Tematski izveštaji obrađivali su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - položaj u Avganistanu, - manjine u Pakistanu, - položaj žena u Iranu, - regrutacija u Pešmerge (Irak), - položaj LGBT osoba u Tunisu, - baća bazi u Avganistanu, - zdravstveni sistem u Bangladešu, - položaj maloletnih lica u Afganistanu, 	
--	--	--	--	--

			<p>-transrodne osobe u BiH, -SEPAH Iran.</p> <p>Informacije o zemljama porekla (Country of Origin Information – COI, u daljem tekstu) odnose se na podatke i informacije o zemlji porekla, uobičajenom prebivalištu, kao i zemljama tranzita ili povratka, a koriste se u postupcima za pojedinačno ocenjivanje zahteva za međunarodnu zaštitu i azil. COI ima za cilj da odgovori na pitanja o zemljama porekla koja se odnose, na socijalno-ekonomsku, pravnu i političku, humanitarnu situaciju, ljudska prava, konflikt u određenom vremenskom periodu. COI olakšava i podržava procese donošenja odluka, ali ne diktira odluke. Razlikuje se od smernica i pravnih procena jer predstavlja dokaz u postupku međunarodne zaštite i važan je donosiocima odluka u proceni zasnovanoj na činjenicama.</p>		
--	--	--	---	--	--

POSEBNI CILj 1:	Broj realizovanih mera/aktivnosti	Broj delimično realizovanih mera/aktivnosti	Broj nerealizovanih mera /aktivnosti	Ukupno
Oslabljeni faktori podsticaja iregularnih migracija unutar teritorije Republike Srbije				
1.1. Obezbediti efikasniji inspekcijski nadzor u zapošljavanju, smeštaju, transportu kako bi se povećala identifikacija iregularnih migranata		1		1
		U toku izveštajnog perioda aktivnosti nisu u potpunosti realizovane, od strane svih partnera prepoznatih kao nosilaca ove aktivnosti. Nisu dokumenti koji su navedeni kao pokazatelj i realizacije aktivnosti .		

1.2.Uskladiti rad organizacija civilnog društva sa državnom politikom u oblasti migracija			1 Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog, kao pravni naslednik Kancelarije za saradnju sa organizacijama civilnog društva ne raspolažu podacima usled organizacionih i personalnih promena.	1
1.3. Obezbediti horizontalno povezivanje državnih organa	1			1
1.4.Unaprediti komunikaciju i povećati informisanje javnosti i migranata o aktivnostima na suprotstavljanju iregularnim migracijama		1 Nisu sprovedene sistemske analize i izrađena zajednička saopštenja u vezi sa navedenom aktivnosti.		1
Ukupno	1	2	1	4

POSEBNI CILJ 2: Sistemske unapređene kapacitete ljudskih resursa u oblasti suprotstavljanja iregularnim migracijama	Broj realizovanih mera/aktivnosti	Broj delimično realizovanih mera/aktivnosti	Broj nerealizovanih mera /aktivnosti	Ukupno
--	--	--	---	---------------

2.1. Obezbediti optimalnu strukturu zaposlenih u skladu sa određenim maksimalnim brojem zaposlenih za Ministarstvo unutrašnjih poslova	1			1
2.2. Popuniti radna mesta (prijem/preraspodela) u skladu sa sistematizovanim radnim mestima		1	Neophodno je izvršiti adekvatnu popunu radnih mesta u skladu sa sistematizovanim radnim mestima, kao i proširiti sistematizovana radna mesta u organizacionim jedinicama koje su nadležne za poslove suzbijanja iregularnih migracija	1
2.3. Unaprediti kompetencije zaposlenih na poslovima iregularnih migracija	1			1
Ukupno	2	1		3

POSEBNI CILj 3: Obezbedena podrška u sistemu zaštite, posebno za ranjive grupe iregularnih migranata	Broj realizovanih mera/aktivnosti	Broj delimično realizovanih mera/aktivnosti	Broj nerealizovanih mera /aktivnosti	Ukupno
---	--	--	---	---------------

3.1. Uskladiti postojeće kapacitete za smeštaj migranata u centrima za azil i prihvatnim centrima sa standardima Kancelarije Evropske unije za podršku sistemu azila (EASO)	1			1
3.2. Jačati kapacitete za reagovanje u slučaju masovnog priliva iregularnih migranata		1		1
3.3. Unaprediti usluge za osetljive kategorije iregularnih migranata	1			1
Ukupno	2	1		3

POSEBNI CILj 4: Vraćanje iregularnih migranata u zemlje porekla i zemlje tranzita	Broj realizovanih mera/aktivnosti	Broj delimično realizovanih mera/aktivnosti	Broj nerealizovanih mera /aktivnosti	Ukupno
4.1. Obezbediti dostupnost usluge konzularnih predstavništava zemalja porekla koja ne postoje u Republici Srbiji		1 nedovoljna saradnja sa konzularnim predstavitvima zemalja migraciono visokog rizika		1
4.2. Sprovoditi zaključene sporazume o readmisiji (Aktivnost se realizuje u okviru Akcionog plana za Poglavlje 24 Pravda, sloboda, bezbednost, preporuka 1.5)	1			1
4.3. Motivisanje migranata da uđu u program asistiranog dobrovoljnog povratka	1			1
4.4. Analiza situacije u zemljama porekla iregularnih migranata	1			1
Ukupno	4			4